

Irodalmi-Kulturális Folyóirat

IV. Évfolyam 4. szám Tél
2023.

Kedves Olvasó! Kedves Alkotó!

Ez itt az Alkotó téli száma; lapozz bele bátran, s egy egész világ tárul eléd.

Havas a táj, vagy csak kopár? Biz' ezt nem lehet tudni már. Jégvirág vagy napfény ragyog? Megjósolni én nem tudom. Ám a világ, mit itt találsz, pontosan olyan, amelyet te meglátsz, mert ahogyan Hamvas Béla írta az Isten tenyerén ébredtem című versében:

“Millió apró tükörben láthatod magadat, Hisz olyannak látod a világot, amilyen Te vagy!”

Kedves Alkotók! Hiszem, ez ránk is vonatkozik, mert az alkotásaink a lelkünk apró tükrei, ám amikor valaki elolvassa az írásokat, megcsodálja a festményeket, fotókat, rajzokat, és lelkében egy érzés alakul ki, akkor már az ő saját lelki tükrében látja azokat. Így lehetséges, hogy az Alkotó világa igen sokszínű, de egy állandó mindig van benne, ez a: SZERETET.

A szeretet, melynek érzése felerősödik a lelkekben így karácsony táján, pedig milyen csodálatos lenne az élet, ha a szeretet érzése soha nem múlna el!

Közeleg az év vége, a számvetés időszaka, és jön az új esztendő, melytől mindig jobbat remélünk, s talán nem is vesszük észre, hogy mennyi minden múlik rajtunk.

Kívánok mindenkinek jó egészséget, szeretetteljes, vidám napokat, áldott karácsonyt, békés, boldog új esztendőt.

Teremtsünk együtt egy olyan világot, amelyben mindenki elégedettségben élhet!

Hermann Marika
meseíró, Krúdy bronzérmes költő
Gyóni Géza Irodalmi Kör
www.dabik.hu

Áldott Karácsonyi Ünnepeket,
és Boldog Új Évet kívánunk!

Pánti Anna: Jégorgona

Mintha megállna a pillanat
egy szempillantás alatt!
Fenséges jégorgona?
Akkord - gondolat?
Ámulva nézem
e jégcsapfüggöny falat!
Vizek zúgása helyett
a néma csend ölel,
a természet dala így "hangzik el",
melyre lelkünk áhítata felel!

**Balázs Erzsébet:
A tél lehelete**

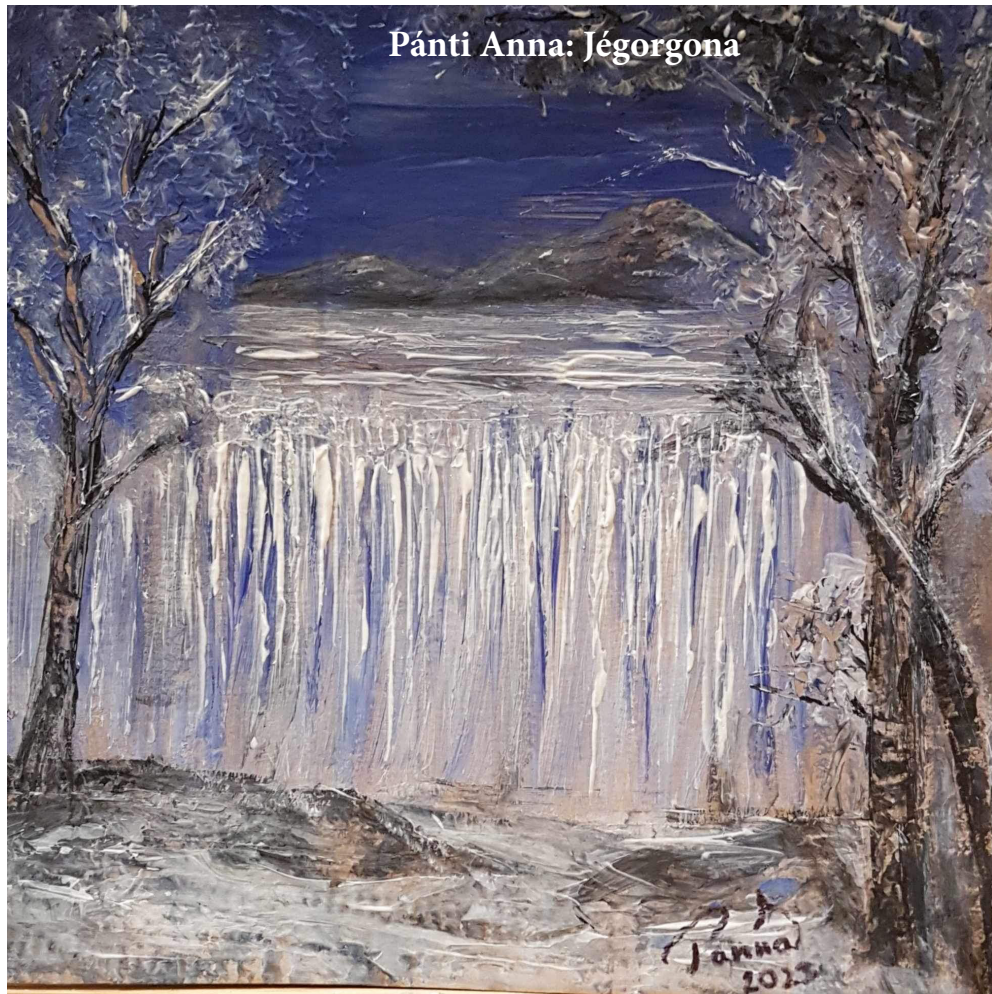
Életet adó, ezerarcú táj,
A nap pírja a holddal paroláz.
Fel a magasba, fel-fel a hegyre,
Mint kis madár, szállni az egekbe!

Madárszívbe rejtőző szunnyadás,
Olvadó hóban picic suttogás.
Fenyves ágán didergő cinege,
Parányi lábacskaít hó lepte.

Föld alatt bóbiskoló hóvirág,
Reméli, hogy eljön a szebb világ.
Szívbe markoló szép madár dala,
„Nyitnikék"! Lesz-e még csodás tavasz?

**Lénárd Ágnes:
Mit szeretnék karácsonyra?**

Visszakapni az ünnepet magát,
Újra élni a fénylő csodát.
Ámuló szemmel nézni a karácsonyfát,
Beszívni erdő üzenete illatát.
Érezni a szeretettől meleg szobát,
Tudni odakint december havát.
Hallani a csengettyű hangját,
Édesanyám kedves hívó szavát.
Állni megilletődötten, némán,
Mint gyermekkorok karácsonyán.
Hinni ajándékhozó Jézuskát,
És sírni, kisírni évek bánatát.

Szabó Ferenc: Virágok a hóban

Imádom a téli, hideg éjszakákat.
A néma csendet és a csikorgó havat....
Hófehér, fagyos tél borult a határra,
Mikor magányos szívem éjjel rád akadt.

Sötét árnyként lágyan lebegtél előttem,
Mint a fényre elillanó néma fájdalom.
Lépteid nyomában vérvirágok nőttek
A minden múltot betakaró szűz havon.

Éreztem, szíved a halál eljegyezte,
De én, hűvös ajkadról lopva csókodat,
Reszkető lelkedet magamhoz öelve
Kértelek, maradj velem, ne rohanj oda.

És kezedd kezemben, a boldogságot
Felkutatni kedves, magammal hívtalak....
Csendesesen szitált a hó, mint puha álom,
És virágok nyíltak, merre utunk haladt.

Csipkerózsa:
Decemberi rege

Szereteláng lobban emberi szívben,
Ünnep közeleg, lélekajtonk nyitva,
„Ám az élet egy mélyebb erdejében „
Csillagok gyúlnak, csodálatot nyújtva.

Pompázó fényben, sziporkázó lánggal,
Tüzénél puhul a szeretet álmunk,
Áldjuk leborulva, hű alázattal,
Krisztus jövetelét örömmel várjuk.

Fenyvesek között egy kis fát keresve,
Telihold világít, csillag hull alá,
Valóságcsodát sejt e mesés este,
Üstökös csóvája a hírt átadá.

Fényben tündököl a Kisdéd jászolban,
A léleknek békés csendjét élvezi,
Körötte pásztorok mély csodálatban,
Szívük áhítattal csordultig teli.

Decemberi csoda, valóság a szó,
Lelkünk szennyét mossa frissen esett hó.

Szedő Tibor:
Telet könnyez a táj

Lomtalanítást tart az ős,
úton vannak már a tél
bútorai, nem lesz üres a
természet szobája.
Nemsokára ajtón
kopog a fagy.
Fénykabátba rejti
végtagjait a
zörgő csontú lét,
deret fésül hajába a
kicsomagolatlan hajnal.

Hófehér púder a táj arcán,
búcsút int ősnek a tél.
Csupasz ágakon
vacogó reggelek,
fáradt perceket szitáló esték.
Égbolt pólyájában felhőt
ringat a szél.
Hópelyhet vet a magaslat,
belőle kihajt a jégvirág.

Czibere Anita:
Adventi Haiku csokor

Adventi fények
első felragyogása
szíveket áldja

Reménysugara
Fény születést hirdető
Szeretet erő

Szent Gyermekek szület
hirdeté ezt négy angyal
mind Adventkor jó

Álmokat hozó
örömet adó Fények
gyertyákon égnek

Szeretet szellem
a lelkekben tüzet rak
szemek ragyognak

Angyalok dala
lélekarangot mozgat
arany időszak

Váradi Klára: Ködös eső

Horváth Edit:
Fényességbe jutni

Felhők között is fényezüstként ragyog,
Karácsonyi csillag irányt mutatott.
Három bölcseket jászolhoz vezetett,
Betlehem szélén kisdéd megszületett.

Szeretet fénye kellene, ragyogjon,
Isteni egész részeként osztódjon.
Kétezer éve is háborúk dúltak,
Királyok játéka, nép keresztútja.

A bűnös ego hatalmat követelt,
Emberi szívekben jéghegyet szegelt
Jászoltól keresztig létét tagadták,
Tövisszorosúval fején - gúnyolták.

Jézus élete mutatja az utat,
Földi kínokból fényességbe juttat.

Fekete Edit: Körforgás

A mélységből a magasságba.
A lélek sötétjéből a tisztaságba.
Fülsiketítő zajból a mérhetetlen csendbe.
Belebújni a csend puha köntösébe.

A gyarlóságból átjutni az őszinteségbe.
Megmártózni a nyílt önzetlenségébe.
A hazugságból az igazmondásba.
Nyíltan átjutni egy igazabb világba.

A zord háborúból végre a békébe!
Elnyújtózni egy sokkal szebb életbe.
Szeretni és szeretve lenni!
Őszintén, tisztán szerelmesnek lenni!

A hitetlenségből az igaz hit világába.
Bízni valamiben, bízni valakiben nemhiába.
Búskomor sírásból önfeledt kacagásba.
Belefeledkezni vidám dallamába.

A szín pompás őszből a hófehér télbe.
A karácsony várva várt ünnepébe.
Érezni az élet örök körforgását.
Hinni az egyszerű mindennapi csodát!

Nagy-Kóré Mária: Az emlékezés virágai

Turányi Terézia: téli képeslap: Téli éj

Tilingerné Gerlei Ilona: Az éj leple alatt

Fenyőfák ágain túlevél pamacsok zizegnek
a vadul bűgő téli szélben,
egy madár élesen
felrikolt a közelgő esti csendben.

Hideg és zord ez a januári este,
ember és állat siet óvó menedékre.
A zaklatott lélek megnyugvásért kiált,
mint a fészében megriadt madár.

Az ébenfekete égbolton
az ezüst fényű hold sem ragyog,
s nem világítanak ott
fenn az égi lámpások, a csillagok.

De lassan elpihen minden,
megnyugszik a zaklatott lélek,
mert az éj leple alatt érkezik az Úr,
s szelíd szavára a rideg természet is elcsitul.

**Glasz Mária:
Karácsonyi köszöntő**

Ha a karácsony jön, és
széthinti fényeit,
Ha hozza a szeretet lángját, és
felveszi legszebb ruháját,
Ha teljesedik leghőbb vágyunk, és
a meleg szobában őt ünnepelve állunk,
Ne feledjétek emberek,
hogy ezen az éjszakán a megváltónk, a
kis Jézusunk megszületett.
Hogy széthintse a szeretetet,
És megbocsássa vétkeinket.

Ha a Karácsony jön
Fehér hattyú szárnyakon,
Ha áldást szór hópehely virággal,
S tele van a szívünk boldogsággal,
Ha egymás szemében árnyakat
nem látunk és
Megadatott a boldogságunk,
Ne feledjétek emberek, hogy ezért
az ünnepért,
Áldozatot hoz a természet.
Ha a Karácsony jön, örüljünk a fénynek,
S ezt a szép ünnepet,
Istennek köszönjük meg.

**Takács László:
A teremtés csodája**

Nézz fel az égre, mikor földig ér az éjjel,
csodáld, amit látsz, légy tele reménnyel.
Érzed már, hogy mily apró is az ember,
és tele van örökös, ősi, vak gyűlölettel.

Keresi, kutatja folyvást a származását,
de nem veszi észre a teremtés csodáját.
Pedig csak a végtelenbe kéne belenézni,
és az életet kéne kicsit jobban szeretni.

Az a nyolcvan pár év oly hamar elszalad,
ne azt számold, hányszor megy le a Nap.
Tárd ki most a lelked, s tedd kezed szívedre,
úgy éld minden napod, mintha utolsó lenne.

**Orosz Margit:
Advent idején**

Égig ér a csend szobámban,
Fények gyúlnak lelkemben,
Homály oszlik bennem lassan,
Itt vagy, itt vagy már közelben.

Nem látom még emberarcod,
De érzem amint rám hajolsz,
Kezemen a simításod,
Míg csended ölel, átkarol.

Biztató az érintésed,
Utat mutat fényességed,
Kegyelme tölt el jászolnak,

Tüze ünnepi varázsnak,
Illata mézeskalácsnak,
A csönd dúdol békességet.

**Iochom Zsolt:
Jézuska mosolya**

Mocorog bennem a vágy,
Ajtómon kopog az élet,
Ki az? – kérdezem félve.
Ne félj tőlünk, te zöldszemű,
Zöldfülű, angyalarcú lélek,
Nem bánt a néni,
Nem harap a bácsi,
Fogadj be minket...
csak egy éjszakára.

Kint hideg szél fúj,
Hóeső szitál,
Fázik a lelkünk,
Fagyos már a szívünk,
Megdermedt arcunkon
Gyermekkori mosolyunk,
Nem halljuk az angyal
Szózatát.

Ajtót nyitok.
Jöjjetek bátran!
S kínálok őket
Borral, kaláccsal.
Meleg töltötte el
Szobámat, lelkemet
Most értettem meg
Mélyen az ünnepet.

Ahogy virradt, a vendégek
Útnak indultak,
Búcsúzóul homlokon csókoltak.
Szobám sarkában
Karácsonyfa áll
S a diónyi kis Jézus
Arcán mosoly ül...

**Kanizsa József:
Karácsonyfa gyertyalángja**

Karácsonyfa gyertyalángja
Messze fénylik el az éjben
Arcát anyám felém tartja
Szeretetszavak a szemében.

Karácsonyi szeretetben
Boldogság árad a szobában
Kezek, kezek a kezekben
S élet a gyertya lángjában...

Iochom Zsolt: Jézuska mosolya

**Balogh Zsuzsa:
Karácsony 2022**

Ünnepre ébred a világ,
A Földre küldte Isten a fiát.
Eltűnt a sötét, erősödött a fény,
Megszületett Jézus, vele a remény.
Csillagok vezetnek, harangszót hoz a távol,
A szeretet elér hozzád is, élj a világon bárhol.
Gondolatban átölel mindenkit valaki,
A szeretlek szót ma könnyebb kimondani.
Gyertyát gyújtunk, együtt ünnepelünk,
Egymáshoz ma közelebb ülhetünk.
Egy öleléstől átmelegszel, hogyha eddig fáztál,
A szeretet melegében otthonra találtál.
A szobákban csillogó fenyőfa áll,
Karácsonyi dalok üzenete száll.
A fenyőfa ágán béke ringatózik,
Az egész világ ma együtt imádkozik.
Mefog egy kéz egy másik kezét,
A megbocsátás mindig egymáshoz vezet.
Meghatódva álljuk a fenyőfát körül,
Mindenki más ajándéknak örül.
Nekem nem kell ajándék semmilyen,
Csak, akiket szerettek, legyenek itt velem.
Legyen újra béke az egész világon,
Ez a néhány kérés valósággá váljon.
Elindul két érzés, a szeretet és hála,
Az egész világot beragyogja a karácsony csodája.
A holnap átírhatja a jelent múlttá,
„Legyetek áldottak! Legyetek áldással!”
Őrizzük meg szívünkben a legszebb pillanatot,
Hogy szebbé tudjunk majd tenni minden hétköznapot.

(Az idézett mondat Bacsó Benjámin baptista lelkésztől való)

**Csipkerózsa:
Karácsony, otthon**

Várakozás ünnep ténye,
Ég már a négy gyertya fénye,
Sugárzó szeretet-hozón,
Csillagfény az égtakarón.

„Itt van a szép, víg karácsony,
Meghittségét nagyon várom.
Angyaloknak dala zenél,
Földi lélek szíve remél.

Tárva van a szív kamrája,
Békét zengő hálánk várja.
Urunk, Jézus megszületett,
Fény útja a szeretetnek.

Csilingelő csengő hangon,
Kopogtat az otthonomon.
Békét, áldást hint a házra,
Hívó, Karácsony lakókra.

Kisgyermekként a szomszédból
Jézust lestük az ablakból,
Álom Manó kifigyelte,
Ólomsúllyal álmunk vitte.

Reggeli fahéjas illat
Körüllengi a szobánkat,
Kandallóban pattogó tűz
Pirospozsgás álmokat fűz.

*Idézett sor: Dsida Jenő: Itt van a szép
karácsony című verséből

Lénárd Ágnes: Karácsonyi mézeskalácsok

**Orosz Margit:
Karácsonyi emlék**

párnám őrzi az emléket
reggelre álmodtam
az otthon melegét
mit mára már betemetett
kristályos hideg tél

hosszúra nyúlik a délután
míg apám diót tör
anyám kalácsot dagaszt
tündér őrzi e pillanatot
anyám száján malaszt

sarokban áll a karácsonyfa
alatta néhány csomag
színes meséskönyvek
az ablak még nyitva
hisz angyal hozta

a pillanat elszáll
vagy tündér vitte el
ronggyá olvasott meséskönyvem
„Panna és babái” - kezemben
könnyemtől áztatott

**Kanizsa József:
Jézust dicsőítik**

Puha pelyhekben hull, hull a hó
Fehér a táj körülöttem.
Bokormintás a hótakaró
Varjak kárognak fölöttem.

A szobában karácsonyfa áll
Ágak végén gyertyák égnek
És bevilágítják a szobám
Száll, száll a karácsonyi ének.

A kisdéd Jézust dicsőítik
Szívükben a nagy szeretet
Egyre, egyre csak erősödik
- Béke legyen, béke veletek...

**Bardocz Imelda:
Vigyázzlak**

Fogd a kezem, vezess engem,
Legyünk együtt a végtelenben,
Én vigyázzlak Tégedet,
Vigyázz Te is engemet.

**Orosz Zoltánné:
Árvák csillaga**

Hideg szél csapdossa a fákat,
Téli est nyúlik az utcán,
Ez a kép nem ad békítő álmot,
Árnyak futnak a plafonon mélán.

Termek, hol a langyos lég
Kiosont a réseken rég.
Megkopott kövek fugái között
Tavasszal hangya család költözött.

Az ágyak matracai vékony kis semmik,
Szuszogva alszanak rajta a kicsik.
De most a sarokban, távol mindentől,
Halk sírdogálás hangja jön...

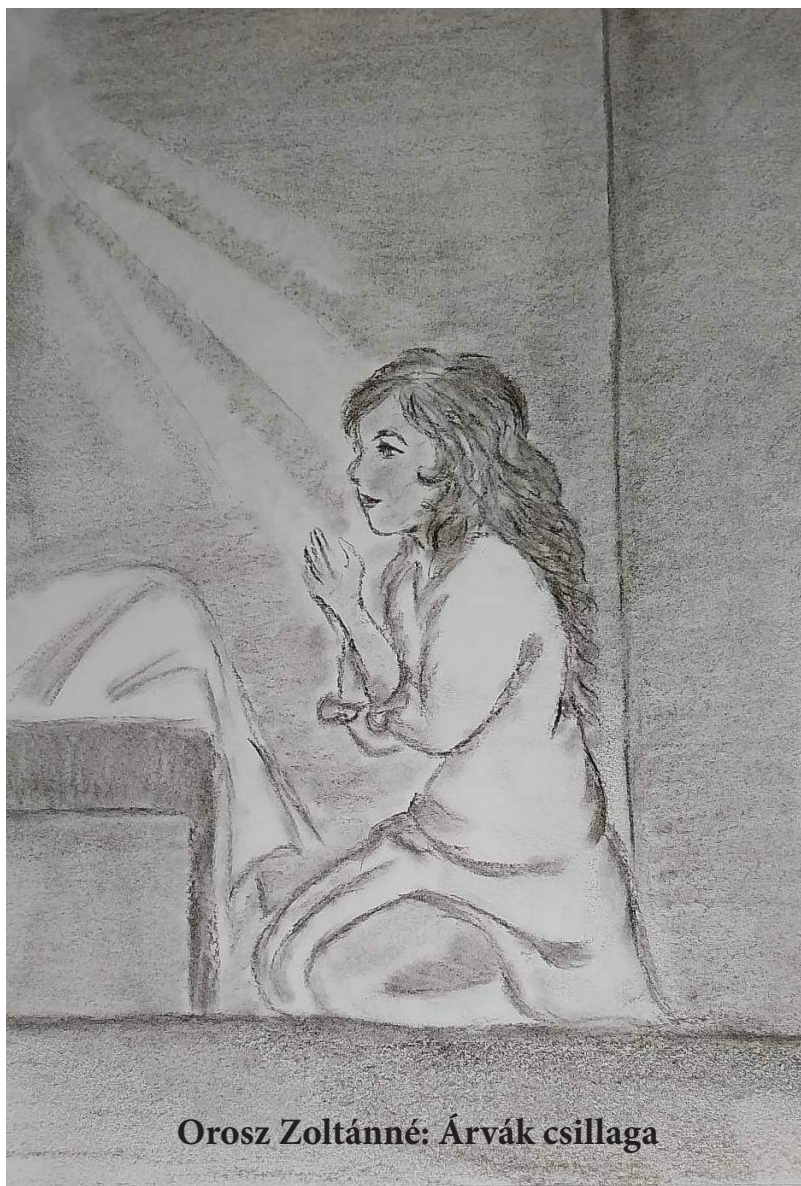
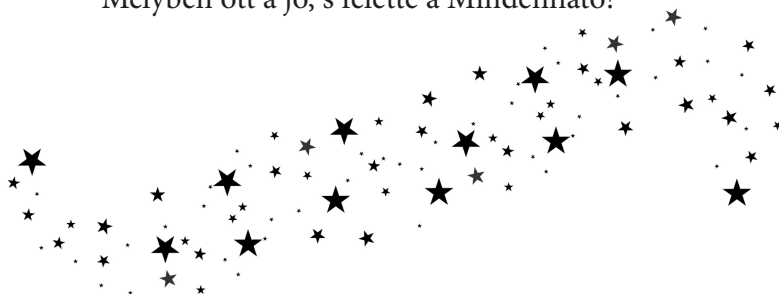
Közelebb érve rázkódik a paplan,
Alatta egy gyermek oly nyughatatlan.
Csendes pityergését nem hallja senki,
A fájó szívnek magányosan kell meghasadni...

Szűnnek a könnyek,
A hirtelen némaságot ima zavarja meg.
Egy kisleány reszkető szavai kelnek útra,
A többi ág felől pedig a tarka álmok hada.

A fekete égen közben kigyúlnak a csillagok,
Fényükkel vezetik haza a megfáradt napot.
Odabenn lassan vége az imának,
Oly bágyadt hangon kívánt Ő békét a világnak!

Nesztelenül kért a fénylő égboltot lesve,
Szeme meredt a csillagok közül a legfényesebbre!
Nem kívánt ő mást, csak hogy valaki igazán szeresse,
A családjában uralkodjék egészség és béke!

Legyenek szülei, kik majd őt ölelik,
A rideg élettől oly gyengéden féltik.
Jut majd néki szép szó, éjjelre ringató...
Egy otthont szeretne csak,
Melyben ott a jó, s felette a Mindenható!

Orosz Zoltánné: Árvák csillaga

Kulcsár István festőművész alkotása

Stefanic Alexander: Fohász

Dicsőséges Úr, ki mindenütt jelen vagy,
Ki remény fényét gyújtod a végtelen csillagokban,
Kegyelmedbe fogadod a gyámoltalant,
Erőt nyújtasz az elkeseredettnek,
Halld meg fohászom!

Védj meg a bennünket a kárhozott kísértésétől,
Óvd házunk melegét, szívünk szeretetét,
Hozz fejünkre békességet,
S nyújts támaszt, ha térdünk porba hull!

Engedd, hogy arcukat a napsugár simogassa,
S könnyeinket csak az öröm fakassza.
Adj bátorságot, ha jövőnk komor ködbe burkolózna,
Ételt és vizet az arra rászorulóknak!

Légy könyörületes a vétkezőkkel, kiknek szándéka önzetlenül tiszta,
Adj megbocsátást annak, ki tetteit megbánta,
Mutass utat az eltévedt bárányoknak,
Kik hitükkel, szeretetükkel elhagyottakat pátyolgatnak!

Lásd meg a lelkek mélyén lappangó jóságot,
Halld meg a szélbe suttogott imádságot,
Tekints ránk úgy, mint csínytevő gyermekekre,
Haragod csillapítva, szelíden koppints ébresztőt elkanászodott fejünkre!

Adj esélyt, hogy hibáinkat kijavítsuk,
Leplezett félelmeinket rancainkból kifordítsuk,
Időt, mit eddig fölényesen eltékozoltunk,
Engedd, hogy hitünkől erős várat alkothassunk!

Add, hogy megbocsátásra leljen korábban elkövetett bűnünk,
S hogy őseink szelleme bennünk büszkén gyönyörködjön,
Hints népünkre bőszéggel áldást,
S vedd el hitvány jajgató szavainkat, mivel tele van a padlás!

Segíts, hogy figyelmünket a szeretteinknek szenteljük,
Hogy ne bántsuk se tettel, sem szóval azokat, kiket szerethetünk,
Szórj ránk éjjelente a szép álmok porából,
Hogy ébredésünkkor nevetve lépünk ki a sötétség honából!

Légy áldott mindenek felett,
Foglalják mindennapi imádságukba neved az emberek,
Gondoljon mindenki rád úgy, mint teremtő gondos atyjára,
S szívükben az irántad érzett szeretetnek ne legyen soha határa.

Várad Klára: Téli táj szépsége

**Lengyelné Török Erika:
Talán, ha jó a tél**

Óh! A színes, forró nyár
oly távolinak tűnik már!
Boldogság volt és vidámság.
Hirtelen minden tovaszállt.

Borús lett az őszi ég,
mintha sosem múlna el az éj,
könnyzáporként hull a földre
ezernyi sárga falevél.

A madárhad is hallgat már,
csak néha rikolt egy-egy madár,
a szél zúgása a bús zene,
se fuvola, se tücsök hegedűje.

Az eső is csak mossa arcom,
nehogy egy mosoly rám találjon.
A szívemen csak nő a jég,
érezem, közelít a tél.

Tán, ha lenyugszik a természet,
s hópihe csillan a napfényben,
jégvirágot rajzol a tél az ablakon,
olvad a jég a szívemen, s mosoly lesz az arcomon.

**Bardocz Imelda:
Vezetlek titeket**

Bízzatok és higgyetek,
A csodában reménykedjetek,
Csukjátok be szemetek.

Vezetlek titeket,
Vakon reménykedjetek,
Soha el ne vesszettek.

Merészek legyetek,
Énbennem reménykedjetek,
Beteljesült végzettek.

Lénárd Ágnes: Tél

Dermedt a táj
Apró madár
Fázik a fán
Álma a nyár.

Cserna Ferenc:
Téli álmok

Nyuszik, rókák
Fáznak, bújnak,
Hóaplannal
Takaróznak,
Csendesek a
Lápok, berkek,
Tücskök, békák
Mind pihennek.

Őzgidá sem
Ugrik, szökken,
M megbújik a
Tölgy tövében.
Vaddisznó raj
Csörtet sorba,
Bevackolnak
A bozótba.

Néptelen a
Fák teteje,
Néhány veréb
Fészkel erre.
Mókusok az
Odúk alján,
Mély álmukban
Tavaszt várván.

Nem futkároz
Szürke pocok,
Télire mind
Haza kocog.
Csak a bagoly
Űl egy ágon,
Gondolkodik,
Hova szálljon?

Medve pajtás
Barlangjában
Nagyot horkant
Mély álmában.
Ha a tavasz
Eljön végre,
Kijő majd a
Napsütésbe.

Turányi Terézia: téli képeslap: Hóemberek

Figula Csaba:
Varjú károg...

Varjú károg a fák alatt,
Azt hirdeti "Bolond ki marad!"
Gólyák is rég útra keltek,
Télre új otthont keresnek.

Hamarosan hideg szél jön,
Tél anyóka nagyot köszön.
Jól megrázza a paplanját,
Friss hó lepi el a határt.

Buta varjú ne károgjál,
Ne ijesztgessél minket már.
Jól begyújtunk a kályhába,
Fittyet hányunk anyókára.

Meleg lesz így minden házba,
Nem öltözünk nagy subába.
Tavaszt várjuk mi lelkesen,
Mosolyogva szeretetben.

Szedő Tibor:
Tél kopogtat

Természet ökle nyílik,
mint a virág, melynek
fény ad vakító szerenádót.
Az ébredés varjai az álom
foszlányait elkapkodják.
Új nap meztelenségére a
sors ad reményruhát.

Hóbundába préseli
magát a tél,
bajszát elgémberedett
ujjai pödrik,
ajkára fagy a mosoly.
Lehelete lábnyoma
az ablakon. Tejszínű
lepel a tájon.

Est fogai közt csillagok
vacognak. Az eget
koromfekete gúnya fedi.
Csontkemény percek
rágcsál az idő.
*„Csöndben érik a csira
a föld alatt; halk a termékeny
éj; a fű növése lassú:
ez az élet!”

Dérpaplan mélyén
alszik még a
fejletlen tavasz.

*Idézett versrészlet: Babits Mihály:
A gazda bekeríti házát című vers
részlete

+ dr. Török György:
Egykoron...

Egykoron – társaimmal – szájunkban fűszállal
 Hevertünk a réten,
 Csodálattal néztük a felhőket az égen.

Szinte szárnyra keltünk, egyre magasabbra,
 Csak előre néztünk, se jobbra se balra.
 Világot akartunk látni s megváltani...
 Eszünkbe se jutott visszpillantani!

Az esztendőők múltak,
 A vágyak porba hulltak.

A felhők – hisz látod – vonulnak
 Tovább az ég tengerén...
 És én? Itt maradtam a semmi közepén!

Szeretteim közül – immár oly sokan –
 A “ túlsó parton” várnak –
 Ha már nem tudok örülni se holnapnak, se mának...
 Hát elmegyek csendben,
 Itt hagyok titeket,
 S talán majd „odaát” – szájunkban fűszállal –
 Csodáljuk az eget..

Szabó Márta:
Egy perc erejéig

Egyedül hagytál a virágos réten,
 mind elszáradtak a füvek,
 A csillagtalán, de holdsugarú éjben a semmibe nyúl kezem.

Kiáltottam a tavasz után, s az ősz közelített felém,
 Esőbe, sárba taposta szívemnek
 minden apró kis szegletét.

S kihúlt ajkammak meleg takarója - csókokod - mely égette szerelmesen a szám,
 Hamis ígéretek közt fuldoklom, s magam mellett üresen fekszik a paplan, a párna és az ágy.

Erőt pumpálok szívembe, a vágynak azt mondom:
 - „Csitulj!”
 - „Jobb tenéked egyedül lenni, mint meghalni szótlanul!”

Mert a holnap nevet a tegnapon, hisz újra zöldellni fog a mező,
 S a virágos réteken nélküled leszek, de már soha nem - egyedül.

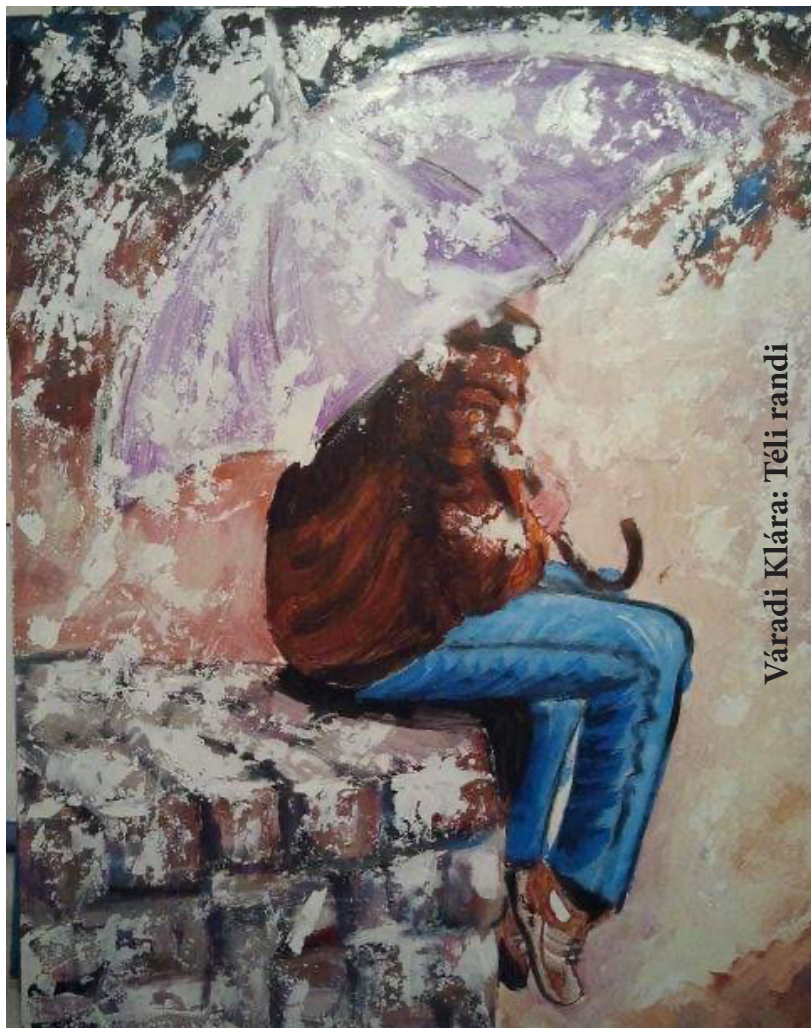
**Cserna Ferenc:
Szívem dobban**

Szívem dobban, hogyha látom
Mosolyát a kék szemednek.
Láz borítja el a testem,
Bársonyát érzem kezedenek.

Édes lelkem, drága asszony,
Ezer éve, hogy követlek,
Szavakkal el nem mondhatom,
Mérhetetlenül szeretlek!

Megüzenem a szellővel,
Meksúgom a csillagokkal,
Kelő Holddal, nyugvó Nappal,
Sóhajommal, ezer csókkal.

Fejem lágy öledbe hajtom,
Szemem lecsukja az álom.
Álmomban is téged látlak,
Te vagy az, kit mindig vártam.

Váradi Klára: Téli randi

**Fu-Jen-Li:
Tegnap**

Tegnap szóltál: Várlak!
S én kapkodtam boldogan,
mohón, vágyva, félve,
- Nap kacsintását látni, a szürke égen. –
Hogy csókot lehelhessek sugárzó szemedre.

Tegnap néztelek. Látlak!
S Te mosolyogtál zavartan,
kérdőn, vágyva, félve,
- Farkas közelségétől nem félve az éjben –
Hogy csókot lehelhessek csillogó szemedre.

Tegnap, bújócskát játszottunk,
mint két gyermek,
- kik szemüket kezükbe rejtve,
kukucskálnak az ujjak közt -
Boldog órákat adva léleknek, vágnak, szemeknek.
Cinkék lesték kíváncsian szívünk rejtekét:
- Vajon készen állunk? –
s énekelték: Nyitni kék!

Kezed, kezembe bújt lágyan, féltőn, ölelőn.
Beszéltünk múlttól, jelenről, jövőről,
Bánatról, örömről, álmokról, vágyakról,
Míg körül nem ölelt az éj.
S én átöleltelek, hogy ne félj.

Tegnap velem voltál. Égtem.
Tegnap veled voltam. Életed féltem!
Nyíltni vágyó mag létem, szívedbe rejtem.
S ha csak ennyi volt?! Ám legyen!
... De ÉLTEM!

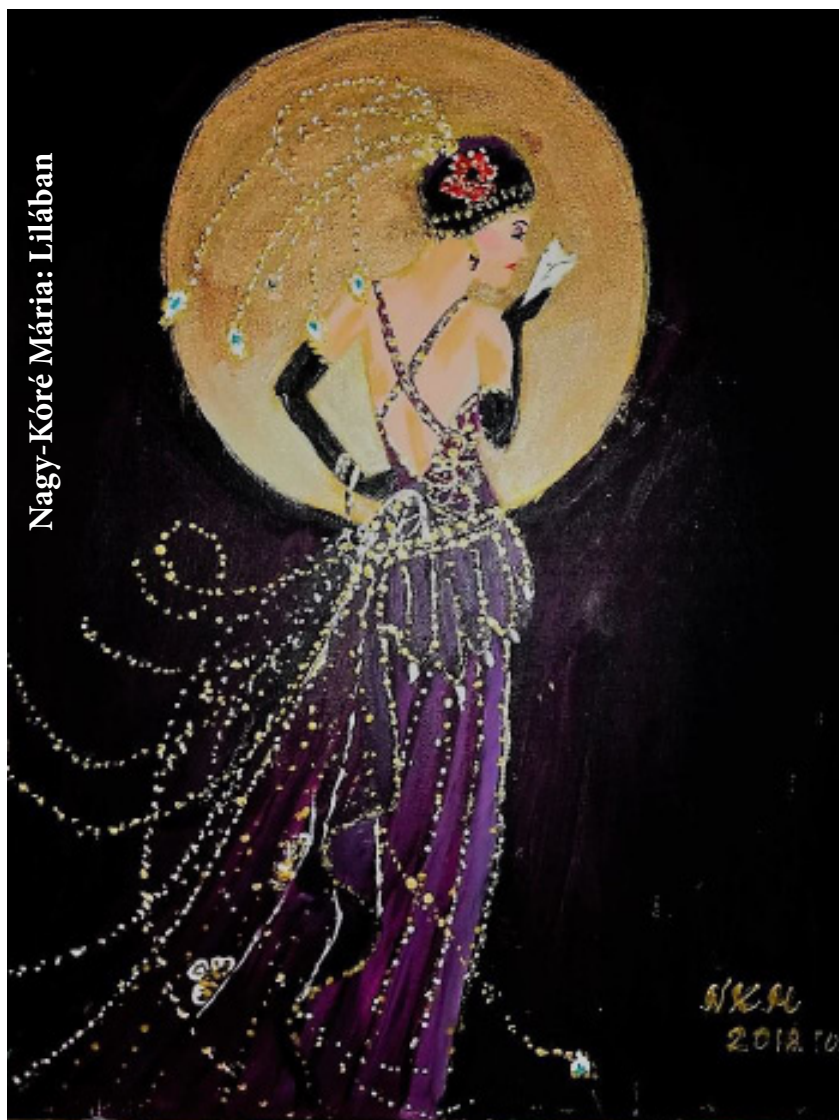

Turányi Terézia: Jégszív

Ambrus József: legszebb napom

nem bosszúból tettem
 csupán rejtett parancsból
 mert elátkozott a bizalom
 de már isteneké vagy – senkinek sem tartozol
 nem sok időm van várni tovább
 valami új csillag hajt a fényre
 csak a hamis száj lehet ostobább
 mely a kín és öröm keveréke
 holnap elfelejtem a csapásokat
 - és felejttem hervatag életed
 néhány bepiszkolt foltja marad
 melytől a világ szíve megszakad

a szerelem lángol majd elhal
 vágyaimra szálnalmas csönd felel
 az élet szeret - de sokszor megcsal
 és mint az idő magányos leszel
 cserélgeted a hajnalt delet éjszakát
 - hamis álmaid elsodornak
 az ellentét most oltja ki önmagát
 és kórházi ágyon a holnap
 bezárul a jövő az emlék feléled
 mert virágzó sebet ütött bizalmasom
 az élet magányát egyszer megérted
 ha újra megköszönöm legszebb napom

Nagy-Kóré Mária: Lilában

Németh Nyiba Sándor: Tűzbe égett betűk dicsősége

Lángokban született, behalt másokba.
 Látnoki csoda volt ősfényű árnyéka.
 Bejárta a magyar hon poros útjait.
 Őrült ítélet tüzet nyelt, ha magyar sírt.

Petőfi lépések úttalan utakon.
 Nép szavának szabadságában áldozott.
 Időtlenségben szónokolt, hű eszméket.
 Korhú lenyomat rejtőzött a dicsfényben.

Ott volt hős, ahol a bátorság kiveszett.
 A vérrel áztatott tollától rettegtek.
 Léte tudta mit akar, szeme jól látott.
 Szavai tüzet okádtak szóparázson.

Reszkető múltja, lét örvényben menetelt.
 Elevent nyesett a sokszínű élete.
 Petőfi hűsége Júliát kereste.
 Hantok közt sikít vérrel festett mag lelke.

Apostol betűi vérpadon kínlódnak.
 Önjáró árnyékszellem bennünk tapogat.
 Sorstalan magyar felesel az idővel.
 Őrült vallat féktelen múltat, ész érvel.

A misztikum árnyékába vén fény szökött.
 A látnoki nagysága bennünk csörömpöl.
 Az idő bölcse kinyitotta a könyvét.
 Sorok közt találta a jövő nemzetét.

Gál Mihály:
Ha véget ér

Ha véget ér az órám, utolsó napom,
Hamvaimmal várjatok egy szeles napot.
Szélbe szórjátok porom, a földből vagyok.
Vágtatok a légben egy utolsó nagyot.

Vagy ha vízbe szórtok, várjatok, míg zúg, tombol a folyó.
Had utazzak tajtékzó habokon.
Alámerülve csendben a tengerhez utazok.

Ha földbe temettek, legyen az rónás végtelen.
Hol búza ringhat felettem, az élet életre kel.
Ne kelljen kopasz kövön pihennem végtelen.

Ambrus József: büntudat nélkül
Kányádi Sándor „tudod” mintájára

tudod
én már ezerszer bántam meg
- hogy valahogy megszerettelek
szép lassan elfogyott a szerelem
és elfogyott a romlott életem
de már nem terhel büntudat

pedig ezerszer csalódtam benned
és nem értettem hűtlenséged
- de sohasem féltettelek
az élettől sokszor fölmentettelek
gyöngéd mozdulattal elringatva
én sem tudtam hogy szerettelek
de tudom
hogy nem ismeresz magadra
mert szövetség köztünk nem köttetett
sem örök életre
sem mámoros pillanatra

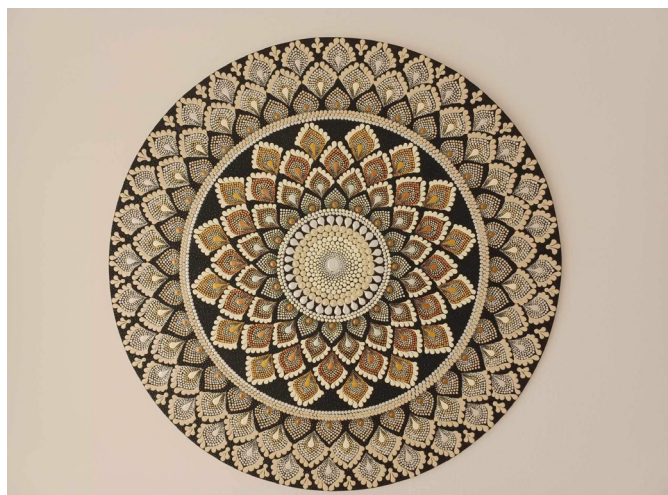
és szép lassan elfogytak a percek
elfogytak fontos dolgaink
és messzire sodródsz tőlem
- ahogy én is távolodom
szétszakadnak az érzelmi szálak
elfogy az érzés amely magához láncol
- de megkönnyezünk valamit
megkönnyezzük azt a sosemvolt semmit
mely örült férfi vágyakban deled
de ti szövetségeseim ne felejtsetek el

Turányi Terezia: Befagyott vízesés holdfényben

tudod megkönnyezünk valamit
ami volt - vagy sosem volt szép
- mert a szerelem nem mindig elég
megvigasztal mert nem tudunk feledni
üres szavaidban érték lesz a semmi
amit kiegészíteni már nem tudok
mégis mint az Etna belülről buzog

távolodom –
szakadnak az érzelmi szálak
minden érzés az emlékekhez láncol
és néhány pillanat ami volt megvigasztal
- de közelséged elhatárol
minden rosszindulat irigység
a gonoszságból megszületett vég
amiből az érzés táplálkozott
ahol elképzelttem a világot szépnek
- de menekültem a létezésben
mert a pusztulástól csak a feltámadás véd meg

Kosztolányi Ági alkotása pontozó technika

**Szabó Márta:
Vasbilincs**

Mivé legyek,
ha üldöz a kétség,
Mivé legyek,
ha ordít a fáj?
Gyermekszívemben
diadal dúl,
S Anyám bölcsőmet
már nem ringatá.

Kétkedve várom
a hús őszi reggelt,
Itt lakik bennem
a bánat, ki társ,
Félek kinyitni
ablakát szememnek,
Redőnyt húz rá
a csend, a magány.

Arcomra fagy
holnapom szele,
Félek mit ad,
nem bírom el!
Gyötrődő, megkínzott
életem viszem,
Mit a fájdalmas gyász
megkoronáz.

S tele van kínnal,
tele van harccal,
S hogy meddig küzdök
még nem tudhatom,
Páncélruhában
járok és kelek,
De nem veszi le rólam
az Üdvözítőm.

Ha levné egy nap,
béklyómat rólam,
Szabad lehetnék,
mint a madár,
Eldobnám magamtól,
testemből-lelkemből
A vért izzadt
szennyest ruhám.

**Lovag Váczi Zoltán:
Kihűlt szobámban**

Kihűlt szobámban,
Lehelet megremeg.
Parázs elaludt a kályhában,
Pók fázósan szőnyegen didereg.
Ablak üvegen jégvirág,
Zúzmarás pillangók tánca.
Szép látvány a jég világ,
Jég tündér költözött szobámba.
Gondolatom ezer, fázom,
Kályhába tüzet rakok.
Ne fázzam teázom,
Melegszenek az ablakok.
Olvadni kezd a jégvirág,
Pillangók keretre szállnak.
Fény ablakon kilát,
Melegséget áraszt a világnak.
Melegszik levegő szobámban,
Lehelet nem látszik, nem remeg.
Parázs izzik, fa pattog a kályhában,
Pók sarokban odafent.
Ablakon nincs jégvirág,
Nincs pillangók tánca.
Elolvadt a jég világ,
Jégtündér is a szobámba.

Gál Mihály: Tűzre vetett

Tűzre vetett testem maradó porát
Rózsatóre gyűjtsd, ha az időm lejárt.
Földből lett hamvam földbe visszatérhet.
Kinő belőle rózsza haragos zöld levele.
Rideg tuskével a kecses bimbót vigyázva.
Reped a bimbó, nyílik a virága,
Vörös, sárga szírom rebben a világra.
Kelyhéből bódító illata messze száll,
Akkor majd bejárom az angyalok otthonát.

**Erdős Sándor:
Ködbe veszett fények**

Már csak halványan pislákol
egy ködbe veszett fény sugar,
kitörve rémek házából
elrejt a félhomály.

Mit magával visz a remény,
tán áttörhet a köd falán.
Hitet hordoz a szökevény
társa csak egy van a magány.

MEDITFESTMÉNYEK
Martinovics Edit festőművész alkotása

Stefanic Alexander:
Éjjel az ég alatt

Egyedül fekszem éj sötétjében,
Fagyos szél énekel felettem,
Nedves fűtenger most az ágyam,
Árnyak tánca félelmetes keresztem.

Suttogó hangok a fülemben,
Óriások csupasz ágai rám hajolnak,
Kopott domboldal kegyelmébe fogad,
Tépázott levelek testembe kapaszkodnak.

Csillagok fénye nélkül csupasz az ég,
Baljós sorokban kullognak borús felhők,
Dolmányos varjú éneklő sirató dalát,
Fájdalom szánt csapást a ritka mezőn.

Dermedten nézem a hold sápatag körvonalát,
Hideg könnycsepp bukik alá,
Szívverésem egyre csak halkul,
Hallom a túloldal hívogató szavát.

Szabó Márta:
Hullámhajó

Merre sodor az élet?
Merre hív a lét?
Édes ízekkel kecsegtet,
Fejemre illatot mér.

Selyem kendővel törölgeté arcom,
S közben sóhajtásnyira ül
a bánat, a fájdalom,
Mely lelkemben, szívemben sehogy sem csendesül.

Oly varázslatos világ ez,
Egyszer fenn, egyszer lenn ringatózom benne,
Néha álmodok...
Néha ordítva futnék el előle.

És ő utánam szaladá, ha elfutok,
Visszacsalogat ölelő fénysugaraival,
És ha visszaölelem,
Ő is szeret, majd puha tenyerével lágyan megsimogat.

Schafner Ágnes:
Két kosztüm

Táncolni az égben,
lépni, légiesen,
légen az égen
ebben az életben.

Lebegek az éjben,
lebben, csillog Csillag,
futni, álmodni remélni,
esti fátyolt takar.

Ezüstös fény árad.
Kering a Hold sárgán,
érdekes kavalkád,
feketében így jár.

Bámulat - ámulat,
néha kicsit élek,
megbújva nem életem,
igen meg ha félek!

Játékos világban
ide - oda lépek,
hol az éjszakában
rejtőzik testen meg.

Pirkadat jó, virrad,
Nap háta mögé rejt,
bújok éjjel - nappal,
két kosztüm betakar.

Bardocz Imelda:
Ajándék

Nem akartam beléd esni,
Csak egy kicsit szeretgetni,
De az élet másként hozta,
Szerelembe csomagolta.

Bontogattuk mindketten,
Meglepődve szüntelen,
Gazdag ez az ajándék,
Nem adnánk mi semmiért.

Tudjuk, hogy ezt ketten kaptuk,
Gondoskodva ápolgatjuk,
Hálásak vagyunk mindenért,
Hisz, nekünk adta meg az Ég.

Pósa Anikó alkotása

Németh Nyiba Sándor:
Tüzet rakott évek

Régen, világot rengető fénykoromban
erős kezem felemelt elesetteket.
Óvón, féltve védtem esendőségüket.
Most elfelejtve a múltat, kigúnyolnak.

Akikért áldozott a lelkem szikrája,
kicsinységüket nagyok hiszik, megvetnek.
Összemosolyogva felejtik tettemet.
Tódul a butaság, kivet az akarat.

Megnevelt emberségem, él a bocsánat.
Lassan betérnek, ahol ébred a jellem.
A tüzet rakott években parázs hever.
Megtanultam, mit eddig tudtam, felfogtam.

Gyóni Géza karácsonyi üzenetei a hadifogságból Közreadja: Iochom Zsolt az eredeti újságcikkek kivágása alapján

Az orosz rabságban levő magyar poétáról kapunk hírt Szibériából ma már nem egészen szokatlan (hiszen mi lehet e rendkívüliségek ez esztendejében szokatlan?), de eléggé érdekes posta útján. A magyar Vörös Kereszt Egyesület megbízásából az oroszországbeli magyar és osztrák fogolytáborok meglátogatására ott járt Rostyné Forgách grófnő egy nyitott borítékban három fényképet hozott. A borítékon a küldemény Rákosi Jenőnek volt címezve, hogy az ő kezén át jusson a három arckép rendeltetése helyére. A grófnő a küldeményt átadta Bécsben Rosner Ervin bárónak, ő felsége személye körüli magyar miniszternek (aki rokona) s a miniszter megbízta Révy Ferenc miniszteri tanácsos urat, hogy a borítékot elküldje Rákosi Jenőnek.

A kedves küldemény ezen az úton érkezett ide. A boríték tartalmából egy arckép (levelezőlap-formájú) Szolár Ferenc dr. főgimnáziumi tanárnak szól, a ki Gyóni Gézának sógora; egy Braun Henriknek, a Bácskai Híradó szerkesztőjének, a ki barátja és szerkesztője volt Gyóninak; a harmadik Rákosi Jenőnek. Ez utóbbin Gyóni Géza arcképe, a másik kettőn ő és öccse, Gyóni Mihály főhadnagy arcképe, a kivel együtt kerültek Przemyslből orosz fogságba.

Természetes, hogy minden arcképhez van egy-egy üzenet, mely az 1915. december 24-iki dátumot viseli, a szent karácsony estéjét.

Itt következik a három képhez írt szöveg:

I.

Szolár Ferenc dr. főgimnáziumi tanár, Budapest I., Tarczali-u. 16.

Édeseim, ma kaptuk ünnepi ajándéku táviratokat a Petőfi-Társaság tagválasztásáról. Szegény didergő fogolyszívünket ez melegíti most édes pásztortúzzal, - köszönet érte azoknak, a kik Szibériába is elfáradtak egy magyar poétához, hogy örömet szerezzenek néki. Adjon Isten nektek és mindnyájunknak boldogabb karácsonyt jövőre. Ölel Géza és Mihály

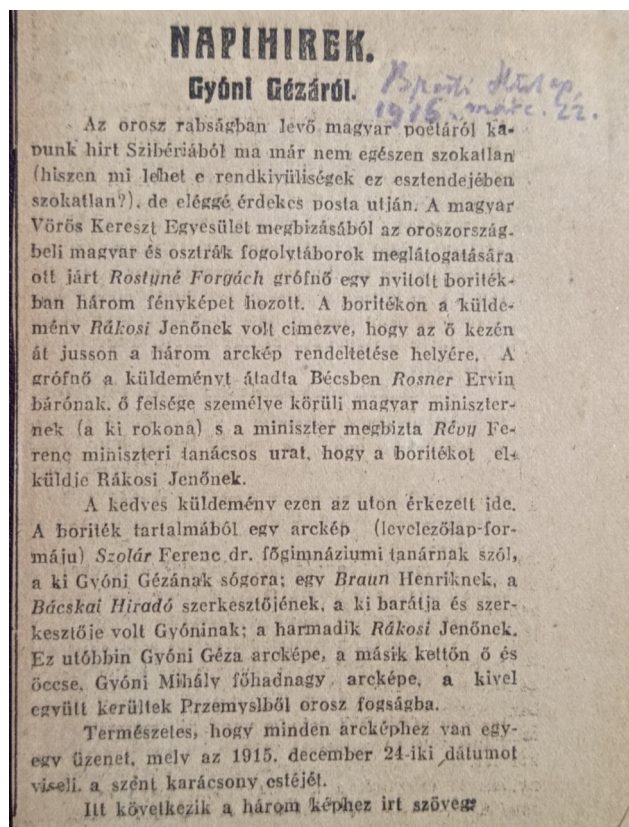
II.

Braun Henrik szerkesztőnek, Szabadka.

...Kik tavaszból a télbe mentek,

Majd visszatérnek a rabok.

Győzelmi zászlós szent magyar fák,

Csak addig virágozzatok!

Szibéria, 1915 XII. 24. Gyóni Géza
...Eltemetve? és elfeledve? ... Gy.G.

III.

Rákosi Jenőnek szibériai emlékül
Gyóni Géza.

Dicsértessék! ...

Minket jégország halálra ítélt

S mint a kutyát, kivert a hóra: „A tél legyen, a baromi tél, Tüzes szívüknek koporsója. Dicsértessék a Jézus Krisztus!”

De tüzes nappal a szívükben Kiket küldött a magyar róna: Hóból, fagyból és mindenünnen Kikel őslélkük új bimbója. Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Kikel őslélkük új bimbója S uj ezeréves fába hajt. És zeng a dal, zeng fagyba, hóba; Mégis megáldja a magyart - Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Krasznajarszk, 1915. XII. 24. Gyóni Géza.

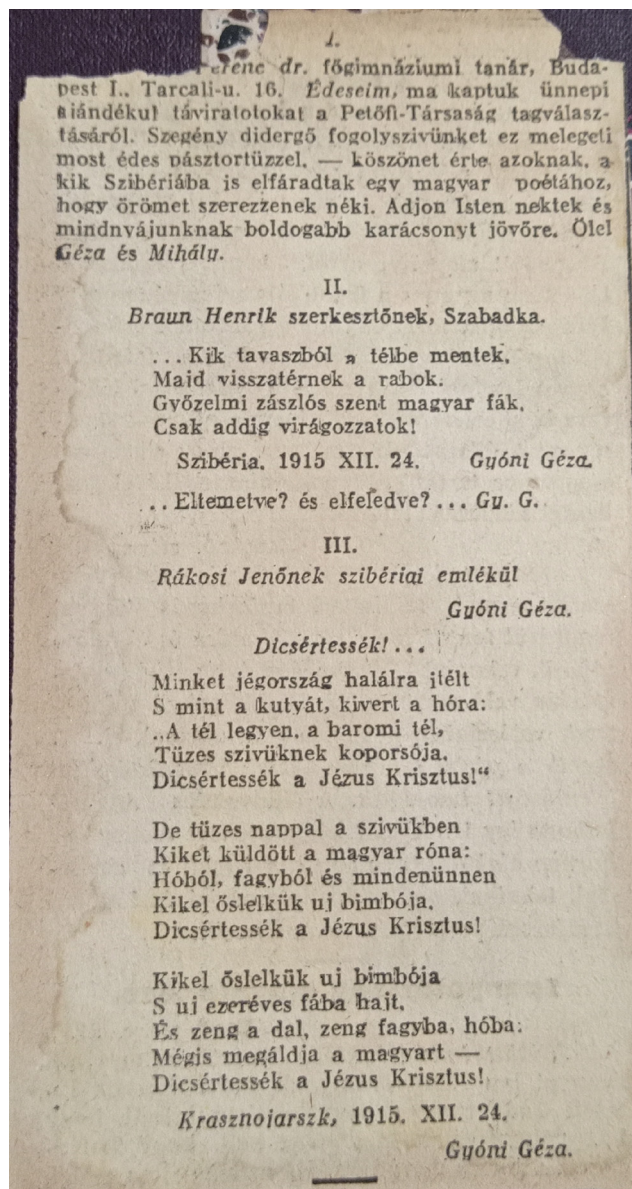
Megjelent a Budapesti Hírlap 1916. március 22.-i számában

Ugyanazon az úton, mint a minap ismertetett közlemények, a következő levél is érkezett Gyóni Gézától, krasznnojarszki szibériai fogságából:

Az Országos Hadsegítő Bizottságnak, Budapest.

Szibériában ért a ritka öröm, hogy találkoztam a nemes célú Bizottság kiadásában megjelent verskötetem egy példányával, amelyből megtudtam, hogy az érdemes Bizottság a verskötet jövedelmének hova fordítása fölött való döntés jogát számomra kegyeskedett fenntartani. Miután a legfelső Sors időnek előtte törült ki a küzdő közlegények sorából és a világnak olyan helyére vetett, ahonnan senki sem veheti biztosra a visszatérést – s miután így nem vagyok abban a helyzetben, hogy kiterjedt uradalmaim jövedelmét és öröklött családi kincstáram arany- és ezüstpöleslegét, nemkülönben bankházakban nyújtózkodó tőkém kamatait a vérrel újra szerzett Magyarországiért küzdő milliók csatasorába állíthassam s e küzdelem ártatlan áldozatainak segítésére fordíthassam: a nemes célú Bizottság elnézését kell kérnem akkor, amikor embermentő munkájának céljaira olyan csekélységet tudok csak följajlani, amilyen egy rab magyar versíró könyvének jövedelme lehet. Ennek az elnézésnek a reményében kérem a nemes célú Bizottságot, hogy a kiadásában már megjelent Lengyel mezőkön, tábornok mellett című és a még esetleg kiadandó Levelek a Kálváriáról és más költemények című munkáimnak a békekötés pillanatáig befolyó összes tiszta jövedelmét fele részben a háború keresetképtelen nyomorékjainak segítésére fordítani, fele részét pedig Szolár Ferenc dr. sógorom útján az édesanyám részére kiadni kegyeskedjék. Azzal a forró kívánsággal: bár csak az én szerény adományom lenne a legkisebb azok közt, amelyekkel a tehetőshazafiak az érdemes Bizottság nagy munkájának megkönnyítésére sietnek, maradok a nemes célú Bizottságnak készséges szolgálója. Krasznnojarszk, 1915 karácsonyán. Gyóni Géza

Megjelent a Budapesti Hírlap 1916. március 26.-i számában

* (Még egyszer Gyóni Géza.) Ugyanazon az úton, mint a minap ismertetett közlemények, a következő levél is érkezett Gyóni Gézától, krasznnojarszki szibériai fogságából:

Az Országos Hadsegítő Bizottságnak. Szibériában ért a ritka öröm, hogy talá-
tam a nemes célú Bizottság kiadásában
verskötetem egy példányával, a melyből
hogy az érdemes Bizottság a verskötet jö-
hova fordítása fölött való döntés jogát sz-
gyeskedett föntartani. Miután a legfelső
előtte törült ki a küzdő közlegények sor-
világnak olyan helyére vetett, a honnan
veheti biztosra a visszatérést. — s mi-
vagyok abban a helyzetben, hogy kiter-
mim jövedelmét és öröklött családi
arany- és ezüstpöleslegét, nemkülönben
ban nyújtózkodó tőkém kamatait a
szerzett Magyarországiért küzdő milliók
állíthassam s e küzdelem ártatlan áldoz-
tésére fordíthassam: a nemes célú Bizo-
sét kell kérnem akkor, a mikor ember-
kájának céljaira olyan csekélységet tud

ajánlani, a milyen egy rab-magyar ver-
nek jövedelme lehet. Ennek az elnézés-
nyében kérem a nemes célú Bizottságot
adásában már megjelent Lengyel mezőkön
mellett című és a még esetleg kiadandó
Kálváriáról és más költemények című
a békekötés pillanatáig befolyó összes t-
mét fele részben a háború keresetképt-
rékjainak segítésére fordítani, fele rész-
lár Ferenc dr. sógorom útján az édesa-
kiadni kegyeskedjék. Azzal a forró kívá-
csak az én szerény adományom lenne a legkisebb
azok közt, a melyekkel a tehetőshazafiak az érde-
mes Bizottság nagy munkájának megkönnyítésére
sietnek, maradok a nemes célú Bizottságnak készsé-
ges szolgálója. Krasznnojarszk, 1915 karácsonyán.
Budapest, 1916. III. 26. Gyóni Géza.

ORSZÁGOS HADSEGÉLYZŐ BIZOTTSÁG

Az Országos Hadsegítő Bizottság fölkérte arra, hogy Gyóni (Achim) Géza przemysli verskötetének kiadását, a tiszta jövedelem egy részének valamely hadsegítő célra történő igénybevétele ellenében magára vállalja, e kérdésben akként foglalt állást, hogy a verskötetet, mely a przemysli városég magyar csapatainak hónapokon keresztül lelkesítő olvasmánya volt, a várból repülőgépen kikerült egyetlen eredeti példány nyomán, a verskötet iránt mutatkozó közérdeklődésre való tekintettel kiadja; a maga teljességében fenntartja azonban a döntés jogát a jelenleg orosz hadifogságban levő Gyóni (Achim) Géza költő részére afölött, hogy e műve kiadásának tiszta jövedelméből annakidején a hadsegítő célközül melyik, minő mérvű támogatásban részesüljön.

Budapest, 1915 márc. 29.

SIMONTSITS ELEMÉR
az Országos Hadsegítő Bizottság ügyvezető alelnöke.

Csipkerózsa: Decembri történet

Fagyos reggelre ébredtek Lili és az anyukája. Amióta hűvösebbek az éjszakák, összebújva alsznak a széles kanapén, nehogy megfázzanak, ket-tejük melege jobban átfűti a szerény kis ágyukat. Anyuka Lili születése óta itthon van, de a gyes szűkösnek bizonyul, alig telik a mindennapi betevőre, nagyon be kell osztania.

Csak az egyik helyiséget fűtik, mert a fát is be kell osztaniuk, a tél elhúzódhat.

Nem panaszkodik, kislányát is mindig úgy nevelte, hogy a legkisebb dolgoknak is tudjon örülni. Hálás volt a sorsnak, hogy vannak egymásnak.

Hamar kiderült, hogy Lili örökölte anyukája jó hangját, így nem telt el egy nap sem énekelgetés nélkül. Válogatás nélkül dúdoltak, bármivel foglalkoztak, adta magát a helyzet, ha diót törtek, arról, ha szőlőt szedtek, arról, ha éppen tavaszodott, árasztotta a dalok sokaságát az évszak. Ettől olyan boldogan, vidáman zajlott körülöttük minden, hogy közben a harmadik Mikulás-ünnep is közeledett.

Nagyon kiürült a hűtő, s kétségbeesetten állapította meg Lili anyukája, hogy semmi különlegessel nem tud előrukkolni. Már az összes téli dalt kívülről fújta Lili, ami a repertoáron terítékre került. Közben közösen elkészítették a kis diótestű Mikulásokat ablak-, meg asztaldísznek, és vala-

mi ünnepi ebédre álmodoztak, amikor hangos kutyaugatásra megjött a postás. A számlákkal reklámújságok is érkeztek. Az egyikbe egy néhány oldalas főző- receptes reklámlap volt betekerve, aminek az oldalán egy díszes zacskócska volt látható, jobban mondva, oda volt ragasztva, egy piros Mikulás-sapkás szakáccsal a képen. Lili anyukája beszaladt a házba, lobogtatva, ám kissé furcsállva a hirtelen jött, különös csomagocskát. Együtt bontották ki Lilivel, aki türelmetlenül várta a tartalmát.

Húsgombóckákkal, tésztával, fűszersókkal, szárított zöldségek keveréke egy egész zacskóval.

- Anyuka - mert így szólította anyukáját Lili -, ezt a Mikulás bácsi küldte?

- Igen - válaszolta Lili anyukája - ő küldhette, hogy finom Mikulás-levest készíthessünk ebédre.

Lili kerek szemmel hallgatta az elkészítési utasítást, amit anya hangosan olvasott fel, mert mint kiderült, még sohasem főzött zacskós levest. Négy tányér ételre szólt az adag. Hamar el is készült vele. Illata, a sok zöldség, fűszer bódító varázsként párologott a kis fazékban. Hozzáláltak, hamar el is fogyasztották, s Lili az üres tányérra pillantva, nagy levegővétellel megjegyezte: milyen kedves ez a Mikulás! Nagyon szeretem a Mikulás-levest, anyuka, a többi együk meg holnap, jó?

Kulcsár István festőművész alkotása

Bene Edit: Aprópénz

A fehér tornácos erdészlak telkén szemeket gyönyörködtette a karbantartott zöld gyepek, a szebbnél szebb évelők, a fenyőfélék és a mutatós, farácsos kerek kút. A tanya színfoltja a gyermektelen középkorú házaspár otthonául szolgált.

Az erdőkerülő gyakran járta a hegyen, dombokon, dülökön elterülő hatalmas fás területet. A művelt, humorral megáldott férfi az előírt jogszabályokat látszólag betartotta, betartatta, de öszszekacsintva, kéz kezét mos elvi alapon juttatott tüzelőt, vadhúst pár családnak. Cserébe disznóvágáskor kapott a torosból kóstolót, néha libapecsenyét, egyéb házias finomságot. Az alacsony, tömött kacska alkatú erdész né olyan volt, mint egy nagyra gyúrt hógolyó. Minden lépésekor ringott gömbölyded, alma alakú fenéke, akár a bölcső. Mellei példátlan nagyra nőttek. Röhögve mindig azzal kérkedett:

- Drága jó kisuram a két nagy hústömegembe, a terebélyes alkatomba szeretett bele. Csak ne fájna tőlük olyan nagyon a hátam! Felkapta szoknyáját és mutatta:

- Meg ezek a sonkás mankóim.

A szomszéd kislány nem sűrűn ment át hozzájuk, de olyankor behuppant a meleg, dús, lágy ölbe. Nagyon szerette az asszonyt finom, bársonyos kezének simogatását, a bűgőhangú meséit.

Egyik tél hideg, havas első napján korán ébredt, magára kapkodta a széken fekvő ruháit. Meztelen lábbal belebújt a bokájáig érő gumicipőjébe, és kiosont az alvó házból. A házaspár a kopogtatásra ébredt, álmosan odacsoszogtak az ajtóhoz és kinyitották. Szóhoz sem jutottak a meglepetéstől, amikor a kislány odaszaladt és fellépett a szobafal melletti sámlira. Kissé bohóckodva, illetve elkezdte:

- Kicsi vagyok, székre állok, és onnan egy nagyot kiáltok...

Az ülőalkalmatosság megbillent, a csöppség pedig földpadlót fogott. Az erdész felkapta és a leányzó folytatta: - ...boldog új évet kívánok!

Együtt kacagtak. A rögtönzött előadásért - akkor nagy pénz volt! - két-két forintot kapott. A fém-pénzt markában szorongatva, elköszönt és boldogan szaladt haza. Lopkodva igyekezett a lakásba, de meglepődött, amikor édesanyja fogadta. Anyja szóhoz sem jutott, amikor elkezdte:

- Anyika, képzeld, vagy kejezetem!

Kovacsné Rigó Márta: kézműves asztaldísz

- Mid van? Milyen kereseted? Hol jártál ilyen korán? Hogy nézel ki? Mutasd, mit markolászol? Ezt a pénzt meg honnan kaptad?

Csak záporoztak a kérdések. A kicsi örömteli élménybeszámolója ürombe fulladt. Anyja elszedte tőle „fizetségét”.

- Figyelj rám! Engedély nélkül nem megyünk sehová. A lányok nem mennek „újesztendőt” kívánni, s húsvétkor locsolni! Az ilyesmi a fiúk dolga. „Eltörött a mécses”.

- Mijét nem vagyok én fíjú?

Sári Kati: Hála

Azt hisszük, hogy természetes az, hogy lélegzünk, járunk, kinyújtóztathatjuk a tagjainkat, oda megyünk, ahová akarunk, látunk, hallunk, érzünk.

Nem vigyázunk az egészségünkre. Energiaitalokat, alkoholokat iszunk, dohányzunk, stresszelünk, rohanunk, hajtjuk a pénzt, hajhásszuk a sikert, hajszoljuk az élvezeteket. Pedig mindez nem természetes. Ez mind-mind kegyelem. Erre mostanában jövök rá istenigazából. Mostanában tanulom, mik az IGAZÁN FONTOS DOLGOK! Minden megváltozhat egy pillanat alatt. Bárkivel, bármikor megtörténhet. Baleset, betegség, természeti katasztrófák és minden összeomlik. Az életed egy pillanat alatt új fordulatot vesz. Amit eddig te csináltál, azt most valaki helyetted teszi meg. Az orvosoktól, az ápolóktól, a gyógytornásztól, a logopédustól, a hozzátartozódtól függ a működésed, az életminőséged, egyáltalán: az EGÉSZ ÉLETED! Kiszolgáltatottá válsz. Eddig tettél-vetél, most körülötted tesznek-vesznek.

Te, aki aggódsz érte, megtanulod, mi a hála. Micsoda öröm, ha leveszik a gépről. Ha megmoccan a béna lábujj. Ha először látod, hogy hokedlivel kitámasztva kiültetik az ágy szélére. Már nem nyel félre. Jaj, de jó! Már érted, amit mond. Hurrá! Már látod, hogy a jobb kezével önállóan eszik. Éljen! Felemeli a bal lábát picit. HÁLA.

Aztán hetek múlva hazakerül. Először örülsz. Végre! Elhatározod, hogy most aztán majd te helyrehozod, kikupálod, törödsz vele gondoskodó szeretettel, maximális odafigyeléssel. Beszerzel, vásárolsz, béreلسz, felíratsz, elintézel, talpalsz, elhozod, kipróbálsz, listát írsz, átrendezel, berendezel, beszereltetsz, egyszóval készülsz. Házi-orvos, gyógyszertár, ismerősök, üzletek, gyógyászati segédeszköz bolt. Internet. Facebook. 40 ember mozdul meg. Üzenetek, hozzászólások, levelek, telefonok, hasznos ajándékok. HÁLA! A kapott tanácsoknak utánanézel, szűkíted a kört, átgondolod, megrendeled. Majd te jól beosztod a napodat. Jusson idő rá is, a lakásra is, az ügyintézésre is, a főzésre is, a kertre is, az irodalmi klubra is, az unokákra is, a programokra is, a minőségi énidőre is. Már felelős vagy. mindenért. A fizikai állapotáért, a hangulatáért, a jó közérzetéért, a fejlődéséért, azért, hogy mindig rendben legyen minden veled, körülöttele a nap 24 órájában. Minden új értelmet nyer. Minden nap egy küzdelemmé

válal. Állandó készenlét. Mindennapi kihívások, kis apró sikerek, hatalmas küzdelmek árán. Majd te megoldod. Majd te kézben tartod a dolgokat. Majd te.....

Megérkezés. Öröm. HÁLA. Az első este békés. Ó, megy ez, mint a karikacsapás.

Éjjel felébreds, furcsán veszi a levegőt, nem alszik, ó, nem baj, szokatlan a hely, igen, de nyomást érez, vérnyomás az egekben, nyelválaló, vérnyomás rendben, aztán egyéb teendő is akad, megpróbálsz szakszerűen, de elcsúszik, nem jó, fordítva, jaj, elfogyott, úristen, hol van, nem vagyok benne biztos, hogy ez kell, hajnalodik, alszol fél órát, de megint fel kell kelned, nem lehet igaz, már megint, ez már tényleg nincs itthon, mikor nyit a gyógyszertár, nincs még a felhőben, vársz 20 percet, már ott van, ó, kérem, ez most nincs készleten, de megrendeljük, holnap délutánra lehet érte jönni, de az nem jó, most azonnal kell, de már rohannál haza, otthon van, bajban van, gyógyszertárakat körbejáród, válasz ugyanaz .... majd.... megrendeljük, holnapra meglesz. NEM!!! MOST AZONNAL! Már gondolni sem mersz arra, mióta járod a várost. Istenem, most segíts! Kimondod és az egyik gyógyszertárban pont olyan nincs, de hasonló van. Ó, nem baj, jó lesz az is. HÁLA!

Rohansz haza, otthon minden a feje tetején, nem tudod, mihez kapj először, mit hozz rendbe leggyorsabban, bocsánat, igen, tudom már, be kellett volna adnom az inzulint. Kicsit késik a reggeli, de gyorsan meglesz ám, nehogy megidd a teádat! Megittad? Elfelejtettem belecsepegtetni az oxigénceppeket, meg a gyógyszerre is kellett volna hagyni, semmi baj, főzök másikat, pillanat, kihűtöm, jövök már....Igen, tudom, hatszor kell enned, négyszer kell oltani téged, plusz a véralvadásgátló, melyik nyavalyás gyógyszert kell étkezések előtt és melyiket étkezések után, pont összekevertem, mikor jön már a házigondozó? Ja, hogy csak holnap? Mikor holnap? Igen, pillanat, mindjárt, ura vagyok a helyzetnek, dolgozom az ügyön, jaj, bocs, de béna vagyok, ne haragudj, a fenébe, a kutyának még nem adtam, nem baj, várhat. Igen, mindjárt hozzáfogok az ebéd főzéshez, jaj már megint! Hogy van ez, hogy ilyen gyakran??? Semmi baj, alácsavarodott a kezed, mindjárt kiigazítom, nem jól fekszel, csússz feljebb, kérlek, fordulj

meg, mindjárt segíték, hogy kell ezt, hogy került ide ennyi mosatlan, ez nem jó, hogy minden a földön, mindjárt rendet rakok, csak előbb megcsinálom a .... nem, nem, még előtte .... nem, jobb lesz, ha ezzel kezdem... Mit mondtál? Ja, hogy a tízórai, igen rögtön... Halló, Szia! Jöttök este látogatóba? Hatan? Örülök persze, gyertek csak, hogyne....nagyon fog örülni nektek..... Én is.... De tényleg.

Lassan rájössz, hogy te ezzel egyedül nem tudsz megbirkózni. Este csend borul a házra. Imádkozol. Tudod, hogy Ő nem rak rád nagyobb terhet, mint amennyit elbírsz. Elcsendesedsz. Megnyugszol. A lelkedbe békesség költözik.

Végigalussza az éjszakát. Jön a házigondozó. Szakszerűen ellátja, tanácsokat ad. A lányod segít. Kapsz egy tolókcocsit. Az asztalos bácsi megcsinálja a rámpát. Nem kér érte pénzt. Azt mondja, ez az ő hozzájárulása a gyógyuláshoz. Egy kedves hölgytől dekubitusz matracot kapsz huzattal. Nekifogsz a rendcsinálásnak. A kislányod ezalatt tehermentesít. Rend kívül, rend belül. Lassan kialakul a napi rutin. A reggeli, a délelőtti, a déli, a délutáni és az esti teendők. Közben jut idő pihenésre, házimunkára, bevásárlásra, ügyintézésre, irodalmi klubos rendezvényekre, programokra.

Már látod a javulást. Már szépen tornázik a bal lábával. Már ügyesen felül egyedül. Már ökölbe szorítja a bal kezét. Már csúszásgátló szőnyeg, és a te segítségeddel három másodpercre feláll. A szívedet a HÁLA tölti be. Micsoda öröm minden egyes pici eredmény! Már emelőgép segítségével tolószékbe ültetitek, és kint a szabadban hármásban ebédeltek. Jönnek az unokák. Ők is kipróbálják az emelőgépet. Ők is kint uzsonnáznak papával az udvaron. A lányom sétálni viszi az apját a tolókcocsiban, és ők vele tartanak. Öröm minden pici eredmény.

Hálás vagyok, hogy megtapasztaltam a saját erőmet. Hálás vagyok minden pici jeléért a gyógyulásának. Hálás vagyok, hogy mindent be tudtam szerezni, meg tudtam venni, amire szükség van. Hálás vagyok a kemény, de szakszerű gyógytornáért, a kedves, tapasztalt, nyugodt házigondozóért, aki mindennap egy órában segít. Kisebbik lányom segítségével, nagyobbik lányom, vejem, unokáim, a barátok, a rokonok, ismerősök látogatásaiért, az ajándékokért, a sok-sok segítségért. Fűnyírásban, tetőjavításban, hajvágásban, borotválásban, és még sorolhatnám. A langyos őszi napsütésért, ami délutánonként simogatja az arcunkat. Istenem! Köszönöm!

Bene Edit fotói

Fagyos erdőterület

Pihenőhely

Gelencsérvár romjai télen

Batuskáné Kiss Katalin: Mami és Bözsi

Kedves Olvasóm!

Talán neked is vannak olyan gyermekkori élményeid, amelyekre több évtized távlatából is szívesen emlékszel vissza. Tudom, jólesik a lelkednek - az enyémnek is -, ha eszedbe jutnak apró csínytevések, felügyelet nélküli kalandok, csutkabábúk készítése, különféle szerepjátékok az utcában lakó barátokkal, barátnőkkel...., és ezekről mesélhetsz, nosztalgizálhatsz. Nekem legalábbis ezek jutnak eszembe, miközben kislány korom emlékei közt kutatok. De a távoli helyre, ahová ezek az események kötnek, bizony még ma is boldogsággal és szeretettel gondolok vissza.

Szülővárosomba, Orosházára édesapám révén kerültem úgy hat és fél évtizeddel ezelőtt, amikor ő a helyi laktanyában katonatiszti szolgálatát kezdte. Családot is ebben a városban alapított, és mivel akkor még nem volt szolgálati lakás, így albérletet kellett keresnie. Hogy ez mekkora szerencse volt! Mert én ennek a szerencsének köszönhetem, hogy két keresztanyukám lehetett! Az élet úgy hozta, hogy talált egy szoba-konyhás, spejzzel ellátott albérletet, a főbérlet pedig két középkorú hölgy volt, testvérek, Mami és Bözsi – így hívtuk őket – akik szinte fiukként tekintettek az apámra. Nem véletlenül! Mivel más férfi nem volt a házban, ő volt az első számú segítő a ház körüli nehezebb munkákban, fűrt-faragott, fát vágott, s ha kellett, zsákokban hordta fel a padlásra a 2 hold földről betakarított csöves kukoricát, hogy tavaszig jól kiszáradjon a morzsoláshoz. Még ma is előttem van, ahogy segítjük feladni a vállára a zsákokba szedett termést, és ő minden gond nélkül lépcsőzött fel vele a padlásra. Nekem a legkedvesebb játszóhelyem az udvaron álló hatalmas góré volt, alig vártam, hogy az utolsó cső kukorica - merthogy ide is jutott bőven! - kikerüljön belőle. Barátnőimmal – lehetünk talán 4-5 évesek – itt játszottunk heteken-hónapokon keresztül gyógyszerészet, tanítósat, orvososdit. Azt hiszem, már ekkor bennem volt, hogy valamikor ezek közül fogok magamnak valami elfoglaltságot választani. Így is lett! A végleges elhatározás talán 12 éves koromban fogalmazódott meg: tanár szeretnék lenni. És kitartottam emellett, utólag azt mondhatom, jól döntöttem. Sikerült eltöltenem közel 40 évet a tanári pályán, egészen a nyugdíjazásomig. Gyönyörű évtizedek voltak!

Kulcsár István festőművész alkotása

Visszatérve Mamira és Bözsire – merthogy róluk szeretnék írni – ők ketten lettek a keresztzüleim. Mivel nekik nem volt gyerekük, engem úgy szerettek, sőt neveltek, mintha csak a sajátjuk lennék. Persze rendesen el voltam kényeztetve! De nekik is köszönhetem, hogy megtanultam, mi a munka, mert velük együtt dolgoztam ott, ahol éppen szükség volt rám, és nem volt számomra fizikailag megterhelő. Iskolás korom előtt szívesen jártam velük a helyi termelőszövetkezetekbe; egyikük kertészetben, másikuk állattenyésztésben dolgozott, keltünk reggel 6-kor, és este 4-5 óra felé értünk haza. A napi 2x3 km-es biciklizést jól bírtuk, hazafelé, ha elfáradtunk, megálltunk az út szélén, és jóízűen, kissé fanyalogva ettük a kökényt, csak úgy, ahogy megtermett. Emlékszem, egyszer kapálásból jöttünk haza, volt ugyanis nekik 1-1 hold földjük, amit a helyi tsz-től kaptak. Pokoli meleg volt még délután 5 óra tájban is, nagyon fáradtak voltunk, hát mit tesz a szomjas és fáradt ember? Betér a legközelebbi kocsmába, hogy megpihessen és oltsa a szomját. Sosem felejttem el azt a pillanatot, amikor a kocsmáros meglátta a „három

nőt” egy-egy korsó sörrel a kezében! Merthogy nekem is jutott belőle! Persze a szüleim előtt elhallgattuk ezt a sörözést! Azt hiszem, azóta sem ittam sört olyan jóízűen, mint akkor! Tudjuk: a tiltott gyümölcs mindig édesebb!

Az ennél is korábbi évekre visszagondolva eszembe jutnak azok a napok, amikor reggel 7-kor már egyedül maradtam a házban. Szüleim 6 órára, keresztoszüleim 7-re jártak dolgozni, én pedig óvodás voltam. Hú, de régen volt, mégis mennyire most! S hogy Katica ne legyen egyedül, ameddig elindul az óvodába, reggelente hoztak nekem Mamiék az ágyamba mellém egy társat: egy kiscicát. Ugyanis nagyon szerettem a macskákat, a babaházamban, a babaágyban volt a helyük. Az asztalon naponta ott volt a sárga színű kétforintos, amit tőlük kaptam – bizonyára emlékszel még rá te is, kedves Olvasóm –és ezen a pénzen vettem magamnak reggelit. Akkor még futotta egy kiflire, ami 40 fillérbe került, és 2 deci kakaóra. Hálás szívvel gondolok mindkettőjükre! Olyan szeretettel vettek körül bennünket, apukámat, anyukámat és engem is!

Mi jelentettük nekik a családot.

Mintegy 10 évi albérlet után elköltöztünk. A helyi lakótelepen kaptunk egy garzonlakást, amelyet később egy nagyobb, kétszobás, erkélyes lakásra sikerült elcserélnünk. Lelkileg mindnyájunkat megviselt a költözés, Mami, Bözsi és én egymás nyakába borulva zokogtunk. Egy idő után – nem tehattünk mást –, elfogadtuk a helyzetet; én szinte naponta meglátogattam őket, és mindig nagy örömmel, szeretettel vártak, jókat beszélgettünk, olykor zsebpénzt is dugtak a kezembe. A gimis órák után hozzájuk mentem ebédelni. Hát persze, hogy legtöbbször az akkori kedvencemmel, a sárgarépa főzelékkel vártak!

Ez az idilli állapot Mami haláláig tartott, Bözsi egyedül maradt. Nem bírta sokáig a magányt, bekerült egy otthonba, igaz, ezt nem mi intéztük, hanem az egyik távoli rokona. Nem is vettük jónéven, hogy ilyen sorsra jutott, de nem tehattünk semmit, mi csak egyszerű albérlők voltunk. De a mai napig tudom, hogy az igazi családot mi jelentettük kettejük számára.

Kulcsár István festőművész alkotása

Szabó Ferenc: Az akarat diadala

Egyszer régen, réges-régen, mikor talán még az istenek is csak játékos gyerekek voltak, az amerikai New Yorkban, az Empire State Building tulajdonosai rendeztek egy futóversenyt. Ez azonban nem mindennapi futóverseny volt, hanem lépcsőfutó verseny, a földszinttől a százket emeletes és háromszáznyolcvanegy méter magas toronyház tetejéig.... És nyugdíjasoknak! Az, hogy valójában kinek és hogyan jutott eszébe idősök számára rendezni ilyen versenyt, azóta sem tisztázódott. De ennyi idő elteltével ez már tulajdonképpen mindegy is. A lényeg, hogy a szervezők számára is váratlanul és meglepően sokan, több mint kétszázan jelentkeztek az eseményre.

Ekkora érdeklődés valószínűleg annak volt köszönhető, hogy a győztesnek ezer dollár jutalmat

ajánlottak fel, ami abban az időben hatalmas összegnek számított. A ritka látványosságot több ezer néző szerette volna megtekinteni a helyszínen, de csak a legügyesebbeknek sikerült bejutniuk az épület folyosóira, hogy testközelből követhessék az attrakciót. Bár akik nem jutottak be, azok sem maradtak le semmiről, mert az egyik helyi rádióadó élő adásban közvetítette az eseményeket.

A délután tizennégy óra harminc percre meghirdetett kezdéskor egészen pontosan kétszáz-tizennyolc versenyző jelent meg a rajtnál. Őket a szervezők a koruk alapján az épület főbejárata előtt sorakoztatták fel, mégpedig úgy, hogy az

első sorokba az idősebbek, a végére pedig a fiatalabbak kerültek. Eldördült az indítópisztoly, és nagy tolongás közepette – mindenki szerette volna megszerezni a legjobb pozíciót a lépcsőknél – elkezdődött a verseny. A lelkes öregek rendkívüli elszántsággal indultak neki az 1862 lépcsőfok megmászásának. A tizedik emeletig nem volt lemaradó, mindenki fürgén kapaszkodott felfelé. Akkor kezdett fogyni a levegő, és ezzel együtt lanyhult a lelkesedés is, erre még rátett egy lapáttal a nézők egyre jobban hallható pesszimizmusa. Mind többen kiabáltak be a versenyzőknek:

- Hagyjátok abba, ez nagyon fárasztó!.... Senki se jut fel!.... Adjátok fel, ez nem nektek való!.... Nem fog sikerülni!.... Túl magas a torony!.... - hallatszott a folyosóról a nézők bekiabálása.

Egyre több versenyző állt meg és adta fel a küzdelmet. Nem bírták? Vagy hatott rájuk a nézőkből áradó pesszimizmus? Mindenesetre a hatvanadik emeletnél már csak tizenketten maradtak versenyben. A hetvenedikén már csak négyen, tíz emelettel feljebb pedig egy kivételével mindenki feladta. A vékony, szinte törékenynek tűnő idős hölgy viszont határozottan, fáradtság nélkül haladt a cél felé. Mintha nem is hallotta volna a bármészakodók beszólásait! Pedig ezek a megjegyzések egyre durvábbak voltak... Néhányan a szellemi képességeit is megkérdőjelezték, de ő semmivel nem törődve, kitar-

tóan haladt tovább. Hihetetlen elszántság ült az arcán, látszott rajta, hogy egyáltalán nem akarja feladni. És nem is adta fel! Az igaz, hogy az utolsó lépcsőfokoknál már a korlátba kapaszkodott, mégis feljutott a százkettedik emeletre. Egyedül... fáradtan... de büszkén....

Az eddigi ellendrukkerek hangosan ünnepelni kezdték az idős hölgyet, aki még mindig alig kapott levegőt. Ez az aprócska kellemetlenség nem érdekelte az egyik szemfüles riportert, odaugrott hozzá, és rögtön kérdezgetni kezdte:

- Gratulálok! Nem hittem volna, hogy sikerülni fog ezt végigcsinálni! Elárulja a titkot, hogyan volt képes megtenni?

- Mit mond? Nem hallom! - kérdezett vissza még mindig levegő után kapkodva - Várjon... visszarakom a hallókészülékemet, mert... így nem hallok semmit.... Most már jó. Mit szeretne tőlem megtudni?

- Hát... hirtelen... nem is tudom... - hebegte zavartan az újságíró - Hogy... hogy hívják?

- Kathy Stubborn a nevem, és három hét múlva leszek hetvenöt éves.

- De... mégis.... - erősködött még mindig dadogva a firkász - Árulja el... mi a titka?

- Ugyan fiatalember, nincs titok - felelte nevetgélve Kathy - csak mindig megcsinálom, amit elterveztem.... Ja, és jó nevet örököltem a szüleimtől.... Ugye nélkülem is ki lehet találni, hogy ebben a

történetben mi a tanulság? Azért egy kicsit segítetek. Nem szabad hallgatni azokra az embertársainkra, akiknek állandóan pesszimista, negatív a hozzáállásuk mindenhez. Ők képesek lerombolni a legszebb reményeidet, álmaidat és vágyaidat, melyeket a lelkedben hordozol. Gondolj mindig arra, hogy a szavaknak milyen hatalmas erejük van, hiszen akármit hallasz vagy olvasol, az folyton befolyásolni tudja a viselkedésedet. Akkor jársz a legjobban, ha minden esetben optimista vagy. Ha pedig valaki azt susogja a füledbe, hogy neked nem sikerülhet megvalósítani álmaidat, akkor egyszerűen legyél süket. Csak hidd el magadról, hogy bármire képes lehetsz, ha tiszta szívből akarod!

“S ne kérj az égtől többet, mint adott.
Van annyi, mennyi kell, s ha ez kevés,
Kevés lesz a föld minden kincse is.
A vízikórság szomját el nem oltja
Minden Dunáknak s tengereknek árja;
S az ép gyomornak egy pohár elég.”

(Berzsenyi Dániel gondolata)

Erdős Sándor: Dimenziókapu

Limlom bácsi megvakarta a feje búbját és tanács-talanul nézett az előtte magasodó kupacra. A kupac tartalma meglehetősen vegyes volt. Törött, műanyag kerti székek, dobozok, régi gáztűzhely és még ki tudja, mi minden alkotta.

Az évek során a „Jóleszmégvalamire” elv alapján gyűlt össze és most meg kell szabadulnia tőle. Limlom bácsi törvénytisztelő ember volt, és mivel a helyi önkormányzat rendeletileg felszólította egy levélben a szerintük túrhetetlen állapot felszámolására, eleget szeretett volna neki tenni. A megvalósítás viszont akadályokba ütközött. Legfőbb akadály a nyugdíj volt, nem mintha nem kapott volna, kapott, csak keveset. Filozofikus hangulatában arra a következtetésre jutott, hogy nézőpont kérdése az egész. Kinek kevés? Neki épp elég ahhoz, hogy pufajkában a napi zsíroskenyerét majszolva megéljen. No, de arra már tényleg kevés, hogy elvitesse a kupacot a szemétkerakó helyre. Gondolkodott azon is, hogy elássa a kertben, de akkor mit csinál a földdel? Ezt az ötletet elvetette és erősen gondolataiba merült. Egyszer csak fény villant az agyában. Épp tegnap látta, hogy egy az utcában elhaladó teherautó platójáról a háza előtt álló diófa mellé leesett egy pallódarab, de mire kiment volna érte, hogy áldozatot mutathasson be a hideg kályhának vele, addigra eltűnt onnan. Limlom bácsi olvasott ember volt, rengeteget olvasott, mielőtt eltört volna a szemüvege. Ez már vagy két éve lehetett, de azóta sem tudott egy másikra összepórolni. Gyanította, hogy egy dimenziókapu lehet a diófa mellett. Zavaros gondolatai, amire ráerősített a már elfogyasztott fél liter pálinka, amit ő maga főz bármiből is, amit talál, erre a következtetésre juttatta. Próbaképpen este felé kivitt az út mellett álló diófa mellé egy három lábú műanyagszéket és egy fa lőszeres ládát, majd betakarózott a hideg szobájában négy paplanba és álomba merült. Reggel csodálkozva látta, hogy eltűntek a kirakott holmik a fa mellől.

– Igen – dörmögte –, minden bizonnyal egy dimenzió kapu van ott.

Az elkövetkező két nap alatt az udvaron lévő kupac teljesen eltűnt köszönhetően Limlom bácsi szorgalmas munkájának és a dimenziókapunak. Egy dolog azért feltűnt neki. A diófa mellett megszaporodtak a keréknyomok, mintha rendszeres vendég lett volna ott egy autó. Limlom bácsi meg

is állapította magában, hogy valószínűleg ennek a hatására nyílhat meg a kapu. Mikor este reszketve a dunyha alá bújt, elgondolkozott azon, hogy vajon abban a másik dimenzióban milyen lehet az élet. Az volt a meggyőződése, hogy ennél csak jobb lehet. Másnap este készített egy zsíroskenyeret, fogta a kis karosszékét és egy szebb élet reményével telve kiült a diófa mellé, hogy a dimenziókapu segítségével eljusson egy boldogabb világba. Minden esetre vitt magával egy üveg pálinkát is a hideg ellen, amit gumicsizmából főzött magának. Összehúzta magán a pufajkáját és szorgalmasan iszogatózott a hideg ellen. Másnap reggel egy arra járó munkába igyekvő találta meg Limlom bácsi merev hulláját a széken a diófa mellett. Arcán boldog mosoly ült. Lehet, hogy a pálinka hatása, viszont az is lehet, hogy egy boldogabb dimenzió fogadta magába.

Váradi Klára: Téli táj

Gyermekként a második világháború idején – részlet Kis Ferencné Elő Marika életéből

1944. augusztus 7-én édesapám SAS-behívóval bevonult katonának, és mi magunkra maradtunk. Néhány levelet váltottunk ugyan, de hozzánk már többé soha nem tudott hazajönni. Csak reménykedtünk, hátha teljes lesz megint a család, de csak a szomorúság és a kilátástalanság vett körül minket. Édesanyám többször bekocsizott Halasra, és ha jött egy-egy vonat a katonákkal, oda próbáltak furakodni, hogy kinek-kinek hátha hírül hozzák, hogy hol lehet, merre vitték a hozzátartozóját. Nekünk sajnos nem jött hír soha sehonnan. Egyszer egy közeli ismerős, aki hadifogságból hazajött, eljött hozzánk. Elmesélte, hogy egyik hadifogolytáborban együtt volt vele, de rövid idő múlva elszakadtak egymástól. Nem tudja, merre vitték, de azt elmondta még, hogy nagyon rossz egészségi állapotban volt. Ebben az időben mindennap sírtunk, féltettük őt, és nagyon-nagyon hiányzott nekünk. 1944 karácsony környékén hideg, havas téli este köszöntött ránk. Volt egy hordozható fürdőkádunk, amit a jól befűtött konyhába vittünk be. Hétféteken nagy mosófazekakban melegítettük a vizet, és úgy fürödtünk meg mindannyian. Nyáron pedig a kút melletti dézsa töltötte be ezt a szerepet. Ezt az estét sejtelmes morajlások és durrogások zavarták meg. Édesanyámék kimentek, s döbbenet látták, hogy tőlünk északra Halas felől fénycsóvák kísérik az éles hangokat. Ezek voltak a „Sztálin-gyertyák.” Anyukám másnap kora reggel mindent otthon hagyva befogta a lovakat a kocsi-ba. Hazasietett az édesanyját megnézni. Szerencsére semmi baj nem történt velük. Benézett még a húgáékhoz is, azután megnyugodva jött vissza a tanyára. Nehéz, küzdelmes idők jártak ekkor. Sok orosz katona járkált a tanyákban, éhesek voltak, nyers tojást kértek és azt megitták. Többen panaszkodtak rájuk, hogy a nőkkel erőszakoskodtak, de nálunk ilyen szerencsére nem fordult elő sohasem. Többször kellett a lovas fogatainkkal valamit fuvarozni a katonáknak, de előfordult az is, hogy el kellett rejteni a lovakat, nehogy azok nélkül maradjunk.

1944 őszén a repülőik igen gyakran pásztázták fölöttünk az eget, hol alacsonyabban, hol magasabban. A tehenek legeltetése közben félelemmel vegyes csodálattal bámultam a vonulásukat. Hanyatt feküdtem, mert úgy gondoltam, akkor nem vesznek észre, és nem dobnak rám bombát. Egyszer

láttam, hogy egy repülő nagy füstcsóvával repült felettünk. Később jött a hír, hogy Öttömös határában zuhant le. A szárnyára rá volt kötözve egy ember. Ő is meg a pilóta is szénné égett. Hát ilyen borzalmas hétköznapjaink voltak akkor! Ezen az őszön és télen gyakran előfordult, hogy szökött katonák kértek menedéket, mert mire eljutottak volna a határig, azt már lezárták. Szabadka, Zombor, Újvidék már Jugoszlávia lett. Nálunk töltötte ezt a telet – talán a tavaszt is – egy Bogajevóba való katonaszökevény, Mihály bácsi, akit én igen megszerettem. Talán így próbáltam pótolni édesapám hiányát. Sokáig leveleztünk. Mikor iskolás lettem, már egyedül is írtam neki. De Jugoszláviából is menekültek hozzánk magyar családok, akik aztán végleg itt maradtak valami általam nem ismert okból. Egy magányos asszony ragadt nálunk egy 15 éves, és egy 6-7 éves forma fiúval. Összebarátkoztunk, egy családként éltük meg az egész telet és a következő nyarat is. Nekik volt egy fiatal lány rokonuk is, aki nem tudom kinél, de a közelben élt. Édesapám egyik unokaöccse beleszeretett, és 1945 nyarán elvette őt feleségül. Mivel rokonok lettünk, ott volt a helyünk a lakodalomban is. Útközben megállította a lovaskocsi karavánt egy orosz teherautóból kiszálló katona. A teherautón lévő tehenek igencsak bögtek, mert már rég nem fejték meg őket, és fájt a tőgyük. Leszállították a nőket a kocsi-ról, és mindenáron rá akarták kényszeríteni őket a tehenek fejésére. Végül kézzel-lábbal mutogatva sikerült meggyőzni valahogy a katonákat, hogy a lakodalmas menet nem alkalmas erre a munkára.

*Lejegyezte: Sári Kati,
a kiskunhalasi József Attila Irodalmi Kör vezetője*

Rozványi Dávid: A bocskoros testvér és a robotfeleség (Nagy Szent Albert) - egy Régi idők boldogságboltja történet

A kolduló barát, minden alázata és szegénysége ellenére egy külön szárnyat kapott a kolostorban. A többi testvér inkább vállalta a zsúfoltságot, mintsem azok között a furcsa tárgyak között lakjon, amiket a (legfinomabb jelzővel is) csodabogárnak nevezett Albert testvér az évtizedek között összegyűjtött és ki tudja, hogyan összefabrikált. Még a takarítást végző szerzetesek is csak sűrű keresztvetéssel mertek belépni, amikor a mester az egyetemen tanított éppen.

Már túl voltak a kompletóriumon, a rendház nyugodni tért, amikor váratlan látogató kopogott a kapun. A kapustestvérnek szigorú utasítása volt, hogy kései órán csak nélkülözőt, haldoklót vagy bűnbánót szabad fogadnia, de első pillantásra látta, hogy bár az érkező egyik sem, mégis, szó nélkül kaput nyitott és a szabályoktól eltérően azonnal Albert testvér szállására vezette, majd magára hagyta. Jobb nem ott lenni, amikor a Német-Római Király küldöttje és a bűbajos testvér egymással tárgyal.

Hermann, a küldött nem volt gyáva ember, bizonyította elég csatában, amikor magyarokkal szövetségben legyőzték a cseheket a Morvamezőn, de

most ismeretlen félelem szorította össze a szívét. Eddig a halálnak mindig konkrét arca volt: egy nyílvesző, ami felé repült, egy kard, amely felé lendült, egy gyalogos, aki a lándzsáját feléje dőlte, itt azonban, a terem méretű cellában, minden ismeretlen volt. A kitömött állatok, a soha nem látott szárított növények, a titkos működésű gépezetek a fal mellett a polcokon. Mintha az egyik szobor megmozdult volna a sötétben, s el tudta képzelni, hogy ha nem megfelelően viselkedik, akkor előlép és lesújt rá. A pislákoló mécsesfényben alig vette észre az apró szerzetest, aki épp csak a mellkasáig ért.

- Isten hozta! - köszönt rá Albert. - Mit keres itt, ilyen kései órán?

- Bocsásson meg, atyám, a király küldött önhöz titkos és sürgős ügyben, remélve, hogy szent elmékedési és egyházdoktori munkája mellett rendelkezésemre tud állni.

- Lárifári! - nevetett fel a szerzetes. - A zsoldárokat már végigimádkoztam, amit kellett, végiggondoltam és semmilyen ördögös szerkezetet nem tudok összerakni egy mécses fényénél.

- Köszönöm, atyám - hajolt meg Hermann, pont

azzal a mozdulattal, ami egy püspököt is megilletett volna.

- Üljön le, elzsibbad a nyakam, ha mindig felfele kell néznie! - Albert szívesen viccelődött apró természetén, persze nem esett jól, ha ezt mások hozták szóba, legyen az király vagy pápa.

A küldött helyet foglalt és ölébe vette a zsákját.

- Először, szeretném átadni őfelsége köszönetét, nagyon hálás, hogy közbenjárt a Lyoni zsinaton, hogy a pápai udvar elismerje őt, mint a Német-Római Birodalom jogos urát.

- Nagyon szívesen.

- És szeretném átadni üzenetét, hogy minden nap imádkozik önért.

- Ezt még jobban köszönöm, adja át kérem, őfelségének, hogy én is minden nap imádkozom érte.

- Hálájának jeleként megkért, hogy adjam át önnek ezt az apróságot - válaszolta a küldött és a zsákjából elővett egy kódexet. - Reméli, hogy örömet tud szerezni ezzel a könyvvel, és hasznos lesz kutatásaiban.

A szerzetes udvariasan átvette és kinyitotta, s meglepetésében majd a földre ejtette: egy ismeretlen Arisztotelész művet tartott a kezében! Különösen értékes ajándék volt egy olyan korban, amikor a közvélemény az ókori görög tudósokat, mint pogányokat elvetette. Magában azonban gondolkozni kezdett: egy ilyen ajándék nem csak értéke szerint páratlan, de ritkasága miatt is. Ha a király ilyen nagy dolgot küld neki, akkor a kérése, amivel még nem mert előhozakodni a küldöttje, még súlyosabb lesz. Hermann azonban zavartalanul folytatta:

- A konstantinápolyi követünk szerezte meg. Amikor a bizánci császár megtudta, hogy önnek szánjuk, összehívta a tudósait, hogy melyik könyv lenne illendő ajándék önnek, s megállapodtak, hogy ez méltó önhöz, remélem, örömeire van.

- Igen, mindenképpen - válaszolta a szerzetes, fel sem emelve fejét a könyvből. Hosszú percek teltek el, amíg a küldött köhintéssel jelezte, hogy lenne még mondanivalója, alkalmasint fontosabb, mint az udvariassági üzenet és az ajándék átadása.

- Nos, igen. Mit kér a király? Ha módomban áll, akkor teljesítem ajándék nélkül is, de természetesen nagyon hálás vagyok érte.

- Köszönöm őfelsége nevében is. A helyzet az, hogy a királyi családnak vannak olyan természetes tagjai is, akik nem örökölheti a családi címet, a király szívében azonban helyük van. Nos, természetesen a párválasztásukban a dinasztikus

szempontok nem relevánsak, így őfelsége ebben a kérdésben elsődleges helyre helyezi a személyes boldogságukat.

Albert igyekezett elnyomni az ásítását, ahogy lefordította magában a cirkadalmas szavakat: a királyi házban van egy törvénytelen gyerek, aki nem házasodhat be a jobb családokba, ezért szabadon választhat feleséget magának. De vajon mit akar tőle a király? Házasságközvetítéssel igazán nem kéne foglalkoznia egy egyszerű domonkos barát-nak...

- És mit tehetek ebben az ügyben? Ha a szerzetesi hivatás lenne a szíve vágya, esetleg tudok tenni valamit, egyébként nem hiszem, hogy hathatós segítséget tudnék nyújtani az ügyben.

- Az emberek sok mindent beszélnek önről, amely hírek az uralkodó fülébe is eljutottak.

- Kérem, ne is folytassa. Nem tudok repülni és tárgyakat sem láthatatlanná válni.

- Ezen állítólagos képességei nem keltették fel őfelsége érdeklődését. Ellenben azt beszélnek, hogy ön képes olyan szobrokat alkotni, amelyek képesek mozogni, beszélni, munkát végezni, mint egy igazi ember.

A szerzetes legszívesebben legyintett volna egyet, hogy ez még nagyobb sületlenség, mint az előzők, de kíváncsi volt, hogy hova akar kilyukadni a vendége. Néha szórakoztatta, hogy miket pletykálnak róla a háta mögött, de a legtöbbször inkább fásztotta.

- Kérem, folytassa!

A küldött zavartan krákogott egyet, mielőtt folytatta volna, mint aki tudja, hogy nincs értelme annak, amit mondania kell.

- Őfelsége úgy gondolta, hogy ön képes lenne megalkotni a tökéletes társat a hercegnek.

- Aki minden parancsát teljesíti?

- Többek között. Aki okos, házias, szorgalmas, alázatos és - mosolyodott el a küldött - amikor kell, ugye érti, megfelelő tűz is ég benne, ezt azt hiszem, nem lenne illendő egy papi személy előtt részleteznem. A király arra kéri, hogy alkosson egy tökéletes asszony-szobrot, aki boldoggá teszi a férjét. Mivel ön alkotja meg, olyan lehet, amilyennek akarjuk. - Amikor végzett a kérésével önkéntelen arra a szoborra nézett, ami belépéskor kicsit megijesztette. Meg mert volna esküdni, hogy az előbb még nem mosoly volt az arcán.

A szerzetes elgondolkodott, majd így szólt:

- Tételezzük fel, hogy meg tudnám alkotni ezt a szobrot, ami élne, és teljesen olyan lenne, mint

egy ember. Olyan szép lenne a teste, mint egy görög szoboré, olyan nemes lenne az arca, mint egy római matrónáé, de milyen legyen a szelleme és a lelke?

- Minden erénnyel és kinccsel ékes, természetesen.

- Van önnél pénz?

A vendég elcsodálkozott, de az övéről lecsatolta az erszényét és odaadta a szerzetesnek. Az a tenyerén méregette.

- Ha jól érzem, ez vagy tíz arany lehet.

- Pontosan - bólintott a követ. - Kevesebben sohasem kelek útra. Remélem, elég lesz.

- Meglátjuk. Vegyük először, hogy milyen tulajdonságokkal kell rendelkezni egy ideális társnak. Mik az elvárásai a felséges úrnak?

- Legyen királynőhöz méltóan fenséges, de legyen szende is. Legyen alázatos a férjével és magabiztos a szolgálkával. Szeresse szenvedélyesen a férjét, már megbocsásson atyám...

- Ne feledje, hogy gyóntató is vagyok, az emberi vágyak és bűnök szinte minden nemével találkozam már.

- Köszönöm, akkor folytatom: legyen szűzies is. Legyen bölcs és okos is egyben. Folytassam még?

- Nem, köszönöm, elsőre ennyi is elég lesz.

A szerzetes felállt és a polcain kutakodni kezdett. Hermann megpróbálta kilesni, mit csinál, de sajnos a mécses fénye nem ért el odáig. A szerzetes pár perc múlva négy, alkar hosszúságú vasrudacskával tért vissza.

- Segítsen, kérem, fogja meg, amit mutatok!

A küldött készséggel megfogta a vasrudacskák végeit, ahogy a szerzetes mutatta. Albert egy madzaggal összekötötte a négy rudat, hogy egy nyolcágú csillagot alkossanak, majd egy kavicsot rakott az asztalára és arra helyezte óvatosan a csillagot, hogy egyensúlyba legyenek a szárjai, majd a vendégéhez fordult:

- Nézze kérem... Az emberek, amikor elképzelik, hogy milyennek kellene lennie a másíknak, nem figyelnek arra, hogy egymásnak ellentmondó dolgokat kérnek. Legyen fenséges, de egyben szende is: az ember vagy ilyen, vagy olyan. Megjátszhatja, hogy egyszerre két ellentétes tulajdonsággal rendelkezik, de ez már hazugság, amire nem lehet boldogságot építeni. Bár lehet valaki egyszerre magabiztos és alázatos, de nem különböző emberekkel. Ha valaki másképpen viselkedik a feljebbvalójával, mint az alárendeltjeivel, sohasem őszinte. Ha valakiben a szenvedély tüze ég, boldogtalan

lesz, ha arra kényszerítik, hogy elfojtsa azt és nem önként vállalja, szeretetből.

- Na és a bölcsesség és az okosság csak nem zárja ki egymást? - próbálta meg ellenvetni a küldött.

- Az emberek világában igen. Az okos ember a szemével gondolkodik, a bölcs a szívével. Az okos ember következtet, a bölcs megfigyel. Az okos ember saját eszében bíz, a bölcs a Bölcsességben, ami felette áll. Az okos ember gyakran téved, a bölcs tudja, hogy tévedhet. Látja ezt a nyolcágú mérleget?

- Igen.

- Nos, akkor nevezzük el mindegyik végét egy-egy erényről, s mindegyik rudacskára rakjon anynyi aranyat, amennyire fontos, hogy rendelkezzen az adott tulajdonsággal. És ígérem, hogy ha sikerül, akkor megcsinálom a tökéletes élő szobrot a királyának!

A küldött hosszú ideig próbálkozott, de vagy az aranyak gurultak le, vagy a mérleg billent ki. Egy fertályóra után feladta:

- Ez lehetetlen, nincs ember, aki képes lenne kiegyensúlyozni az erényeket.

- Pontosan... Nincs ember, akiben minden erény egyensúlyba kerülne. Ha még ezen a nyolcágú mérleget sem tudta kiegyensúlyozni, hogyan lehetne a végtelenül bonyolultabb emberi lelket?

- Akkor lehetetlen a boldog házasság? Két ember nem találhatja meg egymásban a teljességet?

- Dehogynem! - nevetett fel a szerzetes. - De annak más az útja: ne a másikban keresd a tökéletességet, hanem magad törekedj arra és tanulj meg a másikat úgy szeretni, ahogy vágyasz arra, hogy Isten is elfogadjon téged, hibáiddal együtt. Ha így teszel, az, akivel összekötöd a sorsodat, a teljességet jelenti majd a számodra. Ezt üzenem őfelségének, tudván, hogy nem fogja megszívlelni.

- Miért gondolja ezt?

- Mert még mozgó és beszélő szobrokat készíttetni sokkal egyszerűbb, mint a szeretet útján járni. Hermann bólintott és visszaindult.

A szerzetes leült és a fal mellett álló szobrokra nézett. Az egyik megmozdult és odaült mellé.

- Ha szabad megjegyezni - kezdte a beszélgetést a szobor - kiválóan megoldotta a király kérésének megtagadását.

- Nem is tudtam volna... Lehetetlenség lenne olyan gépezeteket készíteni, amik helyettesíteni tudnák az emberi kapcsolatokat - állapította meg a szerzetes, azonban kérdőn nézett a messzi Örményföldről érkezett látogatójára. Az öreg ör-

mény azonban nem felelt.

- Csak nem azt akarja mondani, hogy egyszer lesznek olyan gépek, amik képesek elhíttetni az emberekkel, hogy szeretetet képesek adni?

- Ne akarja tudni, atyám... Elég a mának a maga baja. A jövő gondjait hagyjuk a jövőnek.

- Igaza van - bólintott Albert. - Köszönöm, hogy eljött hozzám és elnézését kérem, hogy megvárokoztattam.

- Ha nem haragszik: örömömre szolgált megfigyelni, ahogy az emberi szellem megvívott az emberi vágyakkal.

- És mire mentem velem?

- Utat mutatott.

- Valamikor azt hittem, hogy megfejthetem a világ titkait. Újraéleszttem az ókori filozófiát, felfedem a természet titkait, megértem és megértetem az emberekkel Isten szeretetének mélységét. És mire jutottam: Arisztotelész csak egy protokoll ajándék, a tudományt meg arra akarják használni, hogy az elkényeztetett hercegeknek játékot alkosson. Elfáradtam a tudatlanság elleni harcban, elfáradtam abba, hogy bejárjam a világot és elsimítsam az elmentéket. Szeretnék meghalni.

- Ha emlékszik, atyám, amikor először találkoztunk, nem azt kérte, hogy minden tudás birtoká-

ba kerüljön, hanem az, hogy másokat el tudjon indítani az igazság felé. Egy tanítónak az élete a tanítványában teljesedik ki.

- Van egy tanítványom... Tamás, akiről azt hiszem, egyedül képes megérteni a filozófiának azt az útját, amin elindultam. Talán őbenne bízhatom. Ha tudna nekem bizonyosságot adni arról, hogy ő képes folytatni a művet, akkor boldog lennék.

- Legnagyobb sajnálatomra, nem tehetem meg - tártá szét a kezét az öreg örmény -. Tudja, amikor először találkoztunk, akkor figyelmeztettem: csak egy kérését tudom teljesíteni. Nem adhatom meg a kért bizonyosságot. Így kell elbúcsúznia a katedrától.

- Kegyetlen döntés... - sóhajtott a szerzetes.

- Nem kegyetlen... Egy tanítónak hinnie kell a tanítványában. Eddig hitt Istenben, hitt abban, hogy a természetnek van logikája, mert Isten alkotta, hitt a filozófiában, mint abban az útban, ami az emberi elmét elvezeti Istenhez, most már csak egy lépést kell megtennie: hinnie az emberben is, akit Isten a képmására teremtett. Ki tudja mondani ezt az egy szót, atyám?

- Hiszek - suttogta a szerzetes, és eddig nem ismert boldogság és béke töltötte be a lelkét.

Fotó: Dr. Misz Írisz: Havas Krisztus-kereszt az erdőn (Mátra)

A fotót küldte: Rozványi Dávid

**Rozványi Dávid:
A nyár és az ősz...**

A nyár az ősz szemébe néz,
felidézi a múlt idők minden örömét,
s dacosan mondja: Én örök vagyok,
a kegyetlen naptár nem öl meg,
a szívben örökre megmaradok:
őrzöm a fényt, a napfényt, az örömet,
az élet teljét, mit a tavasz érlelt,
szerelmet és barátságot,
teljességet és szabadságot.

Az ősz eközben unottan szelfizi a
múló avar fáradt tarkaságát,
a kopár ágak élet-ráncait,
az álmos napfény bágyadt sugarát,
s morcos esővel veri
halódó emlékét a nyárnak,
felejtve saját szépségét:
hogy ő a híd az élet s halál között,
elmúlás ő, mely új kezdetet ígér.
De egy októberi napsugár,
összeköti a múltat és jelent,
virág-tarkává színez holt falevelet,
s fásult hangú ősz
új dalra késztet,
felejtve bágyadt öregséget,
megifjul, táncra kel,
mert tudja ő is örök,
s ha szállást vesz szívekben,
ő sem múlik el.

Erdélyi előadó körutunk legkeletibb pontja Kovászna volt - Török Tündével itt fejet hajtottunk Csomakőrösön Kőrösi Csoma Sándor szülőházánál a Vándor emléke előtt.

Eljöttem keletre,
 hogy lássam a helyet,
 mely téged a világnak adott,
 honnan indultál keletre,
 s sorsodban látom sorsomat:
 ahogy te magyar véredet kerested,
 úgy jöttem én is ide, elhozva szavam s a szívemet.

Mert az ember önmagában semmiség,
 szél fújta por, semmi más,
 azok által lesz önmaga, kiket szeret:
 kiteljesít és kiteljesedik.

Látom az utcát: a házadtól a templomig vezet,
 mert ez volt minden út kezdete,
 mely téged elvitt az ismeretlenbe,
 hogy ott Testvért lelj és tudást:
 évszázad múltán én ebben lettem társ.

Török Tünde és Rozványi Dávid

Kőrösi Csoma Sándor szülőházánál, Csomakőrösön

MEDITFESTMÉNYEK: Martinovics Edit festőművész alkotása

**+ dr. Török György:
Tanévkezdésre**

Búcsút int az ősz a nyárnak
Reánk új élmények várnak
Találkozunk a fél világgal
No meg a gasztronómiával.
Tanáraink tudása
A jó szándékú szeretet
Betölt mától mindenféle
Kisebb-nagyobb keretet.

Számunkra nagy lehetőség
Vállunkon a felelősség
Mikor itthon együtt vagyunk
Minden gondot otthon hagyunk
Beszélgetünk az elmúlt nyárról
Tervekről és kis családról.

Tudom, hogy most két hét múlva
Boldog leszek újra s újra
Kettő dédi „csomagol”
Ezt teszi a sors velem
Ezután már legalább
mind a négyet ölelem.

Kívánom, hogy az új évben
békeességben, egészségben
osztozzunk a jóban-rosszban
Gyönyörűszip városunkban.

Most gondolatban felszállunk a kisvasútra
Fogjuk egymás kezét fiatalos lendülettel
S elindulunk egy új világ felé
Szép utazást és boldog holnapot kívánok!

**Mártonné Teréz:
Nótakörnek**

Köszöntünk mi benneteket,
Nótakörös vidám legények.
Eljöttünk nagy örömmel,
A mai rendezvényetekre.

Az igaz, hogy egy kicsit sokan vagyunk,
De nekünk ilyen nagy a csapatunk.
Hisz, mi már összetartozunk,
Veletek lett egész a mi énekkarunk.

Jó, hogy együtt nótázunk, beszélgetünk,
Lehetne így többször összejönnünk,
A nehéz, néha keservesebb percek helyett
Jobb, vidámabb így, és kellemesebb a hétvége.

Köszönjük nektek, hogy mi itt lehetünk,
Reméljük, a nap jól fog sikerülni.
Kívánunk nektek egészséget, békét,
És még sok-sok közös ünneplést!

**Pánti Anna festményei:
Sarki fény két szólama**

Mitták Ferenc:
Áldott, szent szülőhelyem
Dabas-Gyón

Mindig visszatérek hozzád,
a világban bárhol legyek,
hazavonz sok tágas utcád,
miken gyakran végigmentem.

Gyönyörű alföldi város,
híres nemes kúriákról,
meg sok-sok templomtornyáról,
és a dolgos polgárokról.

Itt ringott a bölcsöm hajdan,
mikor házakat nád fedett,
eperfa hajolt udvarra,
gémeskút adott hús vizet.

Verte a port gulya, konda,
fújta kürtjét serény kanász;
és mi gyerekek, naponta
vígán játszottunk katonást.

Felnöve dolgoztunk sokat,
saját családot neveltünk,
szépítettük városunkat,
közösséget teremtettünk.

Mindig visszatérek hozzád,
áldott, szent szülőhelyem,
ha itt vagyok, mintha fognál,
átjár öröm és tisztelet.

Kovacsné Rigó Márta: Kézműves kopogtató

Glasz Mária:
Óév búcsúztató

Vége az évnek,
A hónapnak a hétnek.
Te is számot vetettél,
Mi az mit elértél?

Megfogadtad-e az intelmeket,
Mi jobbá tette volna az életedet?
Vagy csak mentél a magad útján,
Büszkén dacosan mint az oroszlán.

Nem néztél se jobbra se balra,
Aztán verted fejedet a falba.
Ki kísérni akart, magadtól ellökted,
Ki csak nézett, de nem tartott veled,

A hátad mögött kinevetett,
Nem tudni mért, de többre értékelted.
Az útadon nem nyújtott segítőkezet,
Hagyta volna elsúlyedni az életedet.

Aztán sikerült hátra nézned,
Kitépkedni a szúrós töviseket.
És hogy elfogadtad a segítő kezet,
Az életutad egyre egyenesebb lett.

Megadta a Jóisten nekem,
Hogy felszínre hozzam a
Rejtett kincseimet, hogy veled,
Másoknak örömet szerezzek.

Ennél több miért kellene,
Hír, dicsőség, poklba veled.
Ha valakinek símogatja
A szívét az írásom a versem,

Ettől boldog vagyok és repül,
Angyalok szárnyán a lelkem.
Az óév nekem ilyen szép utat adott.
Köszönöm a Jóistennek hogy irányított.

Iochoom Zsolt:
(Bal)szerencse

egy tál lencse
szilveszter este
azt mondják:
szerencse.
nemde?

engem most
mégis más kérdés
érdekelne:
hány foknál kezdődik
a szerelmi láz?

s a családorvos
mit diagnosztizál?
mit ír fel receptre?
nyugtatót?
fájdalomcsillapítót?
vagy csak diétára fog?

hm... nem tudom...

mi ez a szag?!
ó jaj... a lencse.
míg versembe
elmerengtem
a fazekat a tűzön
felejtettem.

ma este nem
lesz
kencse...
micsoda
balszerencse!

Czibere Anita: Újévi Köszöntő

Adjon Isten kenyeret,
Bőségből eleget,
Szívből jövő álmokat,
Hozzá fénylő vágyakat.

Tűzből kelő szenvedélyt,
Siker tengert, mind mi szép,
Elveszettnek új Utat,
Síróknak víg napokat.

Hitetlennek új Hitet,
Bizalomból végtelent,
Egészséget, Kegyelmet,
Istentől jött Szerelmet.

Magányosnak gerle párt,
Hontalannak meleg ház,
Árva gyermek mind legyen,
Szeretben védetten!

Kedvesség, mint lágy eső,
Mindenhová essen ő,
Mosolyvirág fakadjon,
Szívekben bimbót nyisson.

Vígságot, Örömet,
Egész évben tartsuk meg,
Pezsgő, bor, jókívánság,
Boldog Légy Egész Világ!

Balázs Erzsébet: Új év hajnalán

Ajtón kopog az új esztendő,
kérem, legyen igaz megmentő!
Az imám alázattal mondom,
honom legyen mindig otthonom!
Legyek örök ébren álmodó,
folyjanak medrükben a folyók,
sok millió csillag az égen,
mint megannyi virág a réten.
Honoljon béke a családban
és eme forrongó világban!
Új éven köszöntselek téged,

Horváth Edit: Újév küszöbén

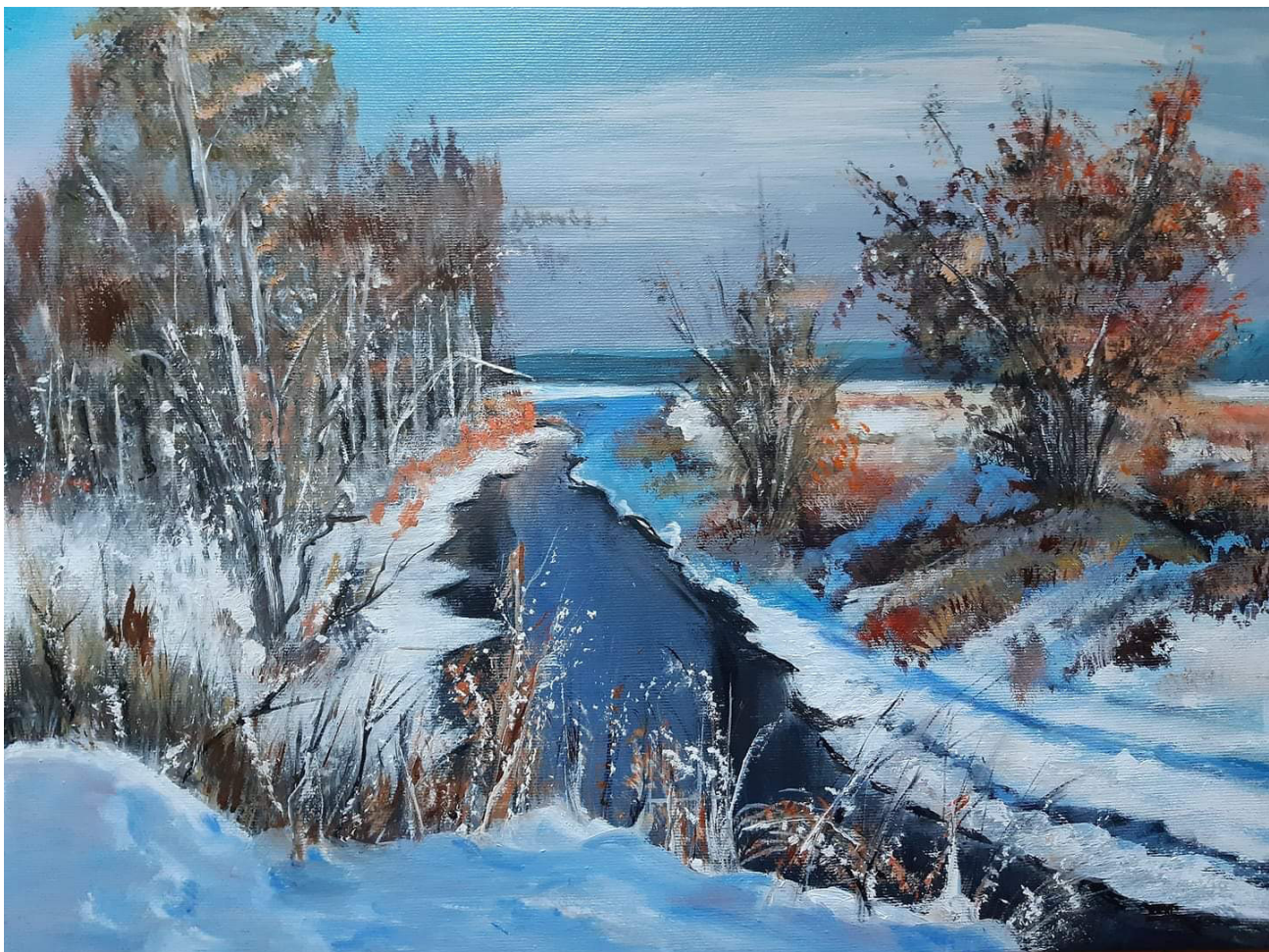
Szilveszter estéjén vidáman ünneplünk,
Nehéz, hosszú évet feledni igyekszünk.
Közben halkán, csendben osonnak a percek,
Óra mutatói randira sietnek.

Az óév fáradtan megpihenni készül,
Görnyedt hátán tizenkét hónap súlya ül.
Hiába harcolt háború, válság ellen,
A csatában az idén ő lett a vesztes.

Az újév percei már vigyázzban állnak,
Indulásra készen járatlan útra vágnak.
Fiatalon, vakmerőn, erővel telten,
Mély hittel indulnak az ismeretlenbe.

Mi is reményekkel várjuk most az éjfél,
Újévvél karöltve indulunk új célért.
Éjféli randevút pezsgővel köszöntjük,
Himnuszunk sorait áhítattal zengjük.

Soós-Györffy Katalin ajándéka: DABIK-papírszobor

Váradi Klára: Tél szépsége

Kedves ifjú Alkotók!

A szívem telis-tele van hálával, szeretettel. Köszönöm nektek és szüleiteknek, hogy rendszeresen publikáltok az Alkotó folyóiratban örömet szerezve mindazoknak, akik elidőznek e rovat lapjain. Büszke vagyok arra, hogy egy lelkes ifjú művész - e lapban publikált - alkotása új gazdára lelt. Szeretettel gratulálok a sikerhez. S hogy szívem miért van telis-tele hálával, szeretettel? Mert ti, kedves alkotó ifjúság, a reményt is felcsillantjátok, hiszen e digitális világban nem kis dolog, hogy rendszeresen ecsetet, papírt, ceruzát ragadva alkottok. Arra biztatlak titeket: tegyétek ezt szívvel, szeretettel, örömmel, kitartással, és egy színesebb, varázslatosabb, tartalmasabb világ tárul fel előttetek. S mi, kedves felnőttek, segítsük, támogassuk őket ebben!

Ecset, festék, rajzfüzet

Ecset, festék, rajzfüzet,
Fess ide egy zöld hegyet!
Hegy lábához patakot,
Kék vizűt, s rá csónakot.

Patak partra házikót,
Házikóra ablakot,
Az ablakba ibolyát,
Sárga, fehér tulipánt.

A ház mellé kiskutyát,
Tarka lepkét, kis leányt.
Pöttyös labdát a kezébe,
Vigan fusson a mezőbe.

Fessél felhőt, fényes napot,
Fessed ide magadat.
Fess, amíg tart a festéked,
S festenivalód akad.

Írj...

Ragadj tollat, papirost,
Írd le azt, mire gondolsz.
Szárnyaljon a fantáziád,
Repülj mesés világon át.

Írj, míg telve van a lelked,
Míg van célod és van terved.
Írj, mert írni gyönyörűség,
Amíg benned van az érzés.

Írj verseket, írd meséket,
Izgalmas történeteket,
Írj, míg tollad szépen fog,
Míg papírod ki nem fogy!

Hálával és szeretettel: Hermann Marika meseíró, költő.

Tóth Benjámín: Ravaszdi

Tóth Benjámín: Tél

Tóth Nimród: Hullanak a falevelek

Tóth Nimród

Tóth Eleonóra: Karácsonyi hangulat

Tóth Nimród: Télapóm

Dr. M i s z Í r i s z

Rendhagyó bemutatkozás

Megtisztelő, hogy a Gyóni Géza Irodalmi Kör elnöke, egyben az ALKOTÓ folyóirat főszerkesztője, Hermann Marika, felkért és lehetőséget adott egy bemutatkozó-írásra, a Kör színvonalas és szép kivitelű kiadványában.

A felkérés, mint a Magyar Orvos Írók és Képzőművészek Körének (MOÍKK) elnökét ért utol, és mint orvos író. Évszázadok óta közismert az orvos végzettségű emberek feltűnő művészet szerete, pártfogolása és személy szerinti alkotó ambíciója. Valamely okból jobban össze vannak kötve a művészettel, mint más szakmák gyakorlói. Talán azért, mert súlyos felelősségtől terhelt életüket a lét és nem lét határán, az élet és a halál megszügyén, a valóvilág és a transzcendencia küszöbén élik le. Napi szinten „jaj és baj” az osztályrészük, panasz, betegség és veszélyelhárítás a kenyerük. Ha baj van, ott kell állni a közepén! Ha veszély van, az első vonalban, a tűzvonalban, ahol a másik ember élete fontosabb, mint a sajátjuk! Segíteni a végsőkig és minden áron... Az orvosi pálya nem az élet napos oldalán zajlik. Testileg, lelkileg, morálisan és szellemileg nehéz terep, zaklatott, stresszes, aggodalommal teli életút, ahol a döntéshozatal mikéntje, életekben mérhető. Egyetlen más szakmához, hivatáshoz sem hasonlatos. Más! Az évtizedeken át gyakorolt orvosi hivatás nyomot hagy, „másféle” emberré tesz. Intuíciók, emóciók, szeretet, tolerancia és a spiritualitás domináns megléte nélkül orvos/gyógyító nem létezhet, hiszen a gyógyítás jóval több, mint szakma (azt egy robot is tudja, akár jobban, mint az ember), kicsit varázslás, kicsit művészet. Nem csoda, hogy kezdetben mágusok, papok, varázslók, csodadoktorok művelték; akár magas fokon. A gyógyítás művészetétől a művészet gyógyító erejéig már csak egy lépés az út!

Számos világhírű művész került ki az orvosok közül – költők, írók, festők, zenészek – ahogyan a hazai irodalomnak is megvannak a kiemelkedő orvos író alakjai.

Az orvos-művészek a világ kultúrájának szilárd és meghatározó cölöpjeit jelentik.

Csak néhány példa: az esszé műfaját egy orvos író teremtette meg az 1500-as években: Françoise Rabelais. A máig legnagyobb német költő, drá-

maíró: Friedrich von Schiller (Ármány és szerelem, Don Carlos, Stuart Mária, Tell Vilmos és az Örömóda szerzője) katonaeorvos volt, Anton Pavlovics Csehov, nagy táskájával rózta az utcákat, mint körorvos és rózta a sorokat is a papírra: Három nővér, Ványa bácsi, Sirály, Cseresznyés kert, 6-kórterem, stb. De orvos volt Mihail Bulgakov (és testvére is) a „Mester és Margarita” írója, vagy Abe Kóbó a japán, aki többek között megírta a „Homok asszonyát és 1969-ben Magyarországon is járt, mint az 1956-os magyar forradalom nagy tisztelője... ugyancsak orvos volt a detektív regény zseniális nagymestere, a skót hajóorvos és szemész: Arthur Conan Doyle, neki köszönheti a világ „Sherlock Holmes nyomozó története”-it. Magyarokat is említve: Német László, a Kossuth díjas drámaíró, esszéista, az „Irgalom”, „Iszony”, „Bűn”, „Égető Eszter” stb. írója; fogorvos volt, a Szt. János Kórházban, majd iskola fogászként dolgozott. Benedek István pszichiáter (Benedek Elek unokája) munka mellett írta nagyszerű regényeit: „Az Aranyketrec”, „Párizsi szalonok”, „Csineva”, „Simmelweis élete és kora”, „Pusztába kiáltott szó”, stb. A kortárs orvos írók közül pedig Telkes Margit, aki gyermekgyógyászból lett íróvá és évente jelennek meg meghökkentően izgalmas novelláskötetei, mint „Ajándék a küszöbön”, „Botcsinálta történetek”, „Lebuktál kisanyám”, „Senkiember”, stb., Hankiss János belgyógyász, közel 30 kötet, több kiadást megélt regények írója: „Hajnali három”, „Egy orvos töpreng”, „Nehéz orvosnak lenni”, „Mit vársz a néma csillagoktól”, stb. De említhetem Szász István Tast a magyarság és Erdély történetének íróját, a magyar nemzeti tudat visszaépítésének szószólóját, kb. 36 kötettel a háta mögött... Utóbbi kortárs orvos írók mindannyian társaságunk, a MOÍKK hűséges tagjai. Jómagam gyermekkorom óta írok, szinte amióta megtanultam a betűvetést. 9 éves voltam, amikor áldott emlékű Zentai Gábor tanítóm az osztály nyilvánosságá előtt, fogalmazás órán (nekünk ilyen is volt!) felolvasta, dolgozat gyanánt írt el-

beszélésemet egy erdei kirándulásról. Meg is ijedtem, hogy miért állít pellengérré! De nem erről volt szó! Szokatlan felépítésben megírt kis művem, ami a cselekmény tetőfokával és párbeszéddel indult, majd azt követte az előzmény és a befejezés (a bevezetés-tárgyalás-befejezés megtanult 3-as sorrendje helyett...) annyira meglepte Öt, a sokat látott idősödő pedagógust egy 9 éves gyerektől, hogy nemcsak megdicsért és ötöst adott, hanem eljött a szüleimhez, felhívni a figyelmüket gyermekük –szerinte - ritka szóbeli és írásbeli készségére. Későbbiekben meggyőződéssel mondogatta, hogy biztosan író leszek majd és ő még olvasni fogja a könyveimet...

Nem pont így történt, mert orvos, majd közgazdász lettem. Másfél évtizedes klinikai orvosi tevékenység során (reumatológia, fizioterápia, immunológia-allergológia szakvizsga) a szakmai hierarchia minden lépcsőfokát végigjártam a körzeti orvoslástól az osztályvezető főorvosig. Majd vezető állások következtek: ÁNTSZ járási tisztifőorvos, az Egészségügyi Minisztérium osztályvezetője és Országos Intézetek főigazgatója (Parádfürdői Állami Kórház, Országos Hematológiai és Immunológiai Intézet, Országos Gyógyintézet Központ – Szabolcs utcai klinikák, volt Zsidókórház -, Országos Egészségfejlesztési Intézet). Továbbá három ízben voltam miniszteri biztos (3 kormány, 3 különböző párthoz tartozó minisztere mellett). Ma már nyugdíjas vagyok.

Mozgalmas, munkás és produktív életem margójára csak annyit írhatok:

„Ha az élet valóra váltja legmerészebb álmodat, akkor nincs mit megbánnod, ha ez az álom azután véget ér.” (Stephanie Meyer)

Az írást persze sosem hagytam abba, legfeljebb kevés, vagy még kevesebb idő jutott rá. 11 éves koromtól jöttek az első versek (a legelső egy Hóemberről!), majd a felhevült ifjú években az élet nagy kérdéseiről és a szerelemről. Naplót is írtam a jelentősebb eseményekről. A valódi írói tevékenység azonban csak a nyugdíjas években érkezhetett el, amikor ez vált a legfontosabbá; mindent elmondani, amit még lehet... amit még megenged a Teremtő! A versek elmaradtak, a kifejezés igazi eszközzé, saját hangommá, a próza vált: elbeszélések, novellák, esszé-novellák, regények formájában. Első regényem 2017-ben jelent meg,

„Stendhal angyalai” címmel (várom a 2. kiadását), majd 2022-ben „Hét emberöltő egy szemüvegen át” Család és Történelem c. monstre (750 oldalas) családtörténeti regény, Édesanyám 90. születésnapjára. Közben számos novella született, melyek antológiákban láttak napvilágot. Lassan önálló kötetké állnak össze. Az írás mellett évtizedek óta fotózok, szeretem a képbe zárt pillanatokot. Két alkalommal vettem részt fényképeimmel a MOÍKK keretében rendezett orvos képzőművészeti tárlaton.

DR. MISZ ÍRISZ
orvos-közgazdász
(szül.:1951. Maklár)

Két regényem előszavából ollózott idézettel búcsúzom:

„A barátaim mellett az ellenségeimnek tartozom a legnagyobb hálával azért, hogy az lettem, aki vagyok!” (Stendhal angyalai)

„A régit váltó új generációk – sokszor neveltetésük okán is – gyorsan elfelejtik a génjeiket adó elődöket, ámbár belőlük lettek... Az Ő életüzenetüket hordozzuk magunkban; akarjuk vagy sem. Megbecsülhetjük és kamatoztathatjuk, avagy megtagadhatjuk azt. Intelligenciánk mértéke szerint. ... Ha nem ismerjük a családukat és a múltat; önmagunkat sem ismerjük! Gyökértelenül lebegünk a világban, majd elszállunk; ahonnan jöttünk... És semmit sem értünk meg. (Hét emberöltő egy szemüvegen át”)

Beszélgetés Ordasi Brigittával

Itt kellene egy rövid ismertetőt írnom Brigittáról, de szerintem sokkal többet mond, ha leírom, hogyan vall önmagáról: “Mindig nagy érdeklődéssel, nyitottan és kíváncsian figyelem a világot... És tulajdonképpen nagyon szeretem is ezt a megfigyelő szerepet - és szeretek hallgatni, pontosabban meghallgatni embereket, történeteket, azokból pedig kiemelni és megmutatni az értékeket.”

- Szép napot kívánok, Brigitta! Nagyon szépen köszönöm, hogy szakított egy kis időt erre a beszélgetésre.

- Üdvözlöm, Ferenc! Nagyon szívesen, a Gyóni Géza Irodalmi Körnek bármikor örömmel teszem!

- Akkor talán kezdjük is. Mi szeretett volna lenni a tizenhárom éves Ordasi Brigitta?

- Tizenéves koromban író akartam lenni. Akkoriban kezdtem el járni Kapui Ágota színházi körébe. A gimnáziumban rendkívül megfogott mindaz, amivel ott találkoztam - sokan írtak akkoriban verseket, és engem is beszippantott ez a világ. Kértem is egy írógépet karácsonyra, mert egyértelműen a klasszikus irányt akartam képviselni...még ma is megvan az az Erika típusú gép, amivel a szüleim megleptek.

- És mi szeretett volna lenni tizennyolc évesen?

- Dráma tagozaton végeztem a gimnáziumot - és csak azt tudtam, hogy az érettségi után nem szeretnék színész lenni, viszont mindenképp szerettem volna megmaradni abban a közegben...

Abban a különleges világban, amit a színház, a kultúra, az irodalom adott számomra. Végül művelődésszervező szakra jelentkeztem az ELTE-n, mert úgy éreztem, ez egy különleges olvasztótégelye mindannak, amit szeretek.

- Mióta játszik fontos szerepet életében a kultúra?

- Kerekes Lacitól tudjuk, hogy „A kultúra a mindennapi emberi létezés minősége”. Ezért tulajdonképpen már születésemtől kezdve fontos számomra, hiszen meghatározó az a közeg, amelyben felnőttem, ahogyan a szüleim neveltek,

terelgették, ahogy anyukám öltöztetett, ahogy apukám megalkotta a körülöttünk lévő világot.

- Emlékszik az első meghatározó kulturális élményre?

- Igen! A legemlékezetesebb még az általános iskolában történt, akkor volt az első szavalóversenym. Ott mondtam először József Attila verset, és akkor találkoztam először Papp Jánossal is.

- Miért tartja fontosnak a kultúra népszerűsítését?

- Mert hiszek abban, hogy a kultúra összeköti az embereket, alkotó közösségeket teremt, hagyományokat ápol, és meghatározza a mindennapi létezésünk minőségét.

- Soha nem kacérkodott komolyabban a színjátszás gondolatával?

- A gimnáziumban Kapui Ágota szárnyai alatt nevelkedtem - csodás volt az a közeg, amit ő a színjátszó körben teremtett... Ahogy az irodalomról mesélt... Ahogy mozdulatról mozdulatra megismert minket, és ahogy óráról órára megismertük egymást. Talán ennek hatására váltottam iskolát, és jelentkeztem dráma tagozatra. Színész soha nem akartam lenni, de az a milió, amit a színház, a színjátszás adhat, arra mindig is vágytam...

- Hogyan lett Önből rádiós műsorvezető?

- Tulajdonképpen teljesen véletlenül. A Dabasi Újságban megjelent egy hirdetés, amelyben műsorvezetőket kerestek egy induló rádióhoz. Ezt megemlítettem a barátnőmnek, aki addig noszogatót, míg be nem adtam a jelentkezésemet. Elmentem a meghallgatásra - és felvettek... hát így kezdődött ez a szerelem...

- 2013-ban a Média a Tehetségekért pályázatán, rádiós kategóriában harmadik helyezést ért el. Meglepte az elismerés?

- Minden díj meglep! Örömmel tölt el, és új lendületet ad. Így volt ez az Ön által említett díj, vagy a Rádiós Korrektúra/A hangok versenye esetében is.

- Ezek a díjak az Ön mögött dolgozó stáb munkáját is dicsérik?

- Igen! Nagyon fontos tudni, hogy ez csapatmunka, az egész stáb ott áll egy-egy műsor elkészítése mögött. A kapott elismerésekért mérhetetlen hállával tartozom a velem dolgozó kis kollektívának.

- Szerkesztője és műsorvezetője is a népszerű Téréségi Napló című műsornak. Hogyan válogatja ki beszélgetőpartnereit?

- Mindig az élet adja a legjobb témákat! Ez a Téréségi Napló esetében is így van. Nekem nincs más dolgom, mint figyelni és észrevenni ezeket a témákat, embereket... És bemutatni, megmutatni őket.

- És hogyan lehet felkészülni egy ilyen széles spektrumot átölelő műsorra?

- Amennyiben rendelkezésre áll valamilyen információ, azt felkutatom, megnézem, elolvasom. Ha nincs ilyen, akkor először csak beszélgetek, kérdezgetek és közben figyelek, és akkor kezdem el az interjút, amikor már kialakult bennem egy kép a beszélgetőpartnerről. Természetesen ez utóbbi az előbbi meglete esetében is nagyon-nagyon fontos tényező.

- Jól tudom, hogy a Dabas Rádió műsorai mellett podcast csatornát is szerkeszt?

- Igen! Egy kiállítás megnyitóval kezdődött minden, akkor találkoztam először a Trafik Kör alapítóival. Azóta pedig már létrehoztuk a Házak-Otthonok-Trendek-Meg-Minden című podcast csatornát Ligetvári István csapatával. Rendkívül érdekes munka, ezt is szeretem csinálni.

- Ugye a Trafik Kör - Kortárs Művészeti Egyesülettől is kapott egy értékes elismerést?

- Alkotói díjat kaptam tőlük, ami hatalmas megtiszteltetés számomra. Nagyon fontosnak és értékesnek tartom azt a kultúrmissziót, amit ők annak idején a zászlajukra tűztek. Óriási öröm számomra, hogy ennek a küldetésnek részese lehetek.

- Művelődésszervezéssel is foglalkozik?

- Igen! A diploma megszerzése után a Józsefvárosi Kulturális Központban dolgoztam mint művelődésszervező. Idén pedig az inárcsi Zrumezky Dezső Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója lettem. Csodás feladat, tele ki-

hívásokkal, mégis nagyon nagy öröm számomra, hogy a rádiózás mellett ebben is kiteljesedhetek.

- Így az interjú vége felé legyen egy kis irodalom is. Ennyi munka mellett nem sok ideje maradhat az olvasásra, de ha mégis, akkor mit és kit olvas legszívesebben?

- Hát igen... Sajnos nincs sok időm olvasásra, de Illy Noémi (a dabasi Halász Boldizsár Városi Könyvtár szakmai vezetője) mindig ellát újabbnál újabb kötetekkel. Kifejezetten kedvenc szerzőm nincs, általában a hangulatom határozza meg azt, hogy mit olvasok. Ami az utóbbi időben nagyon nagy hatással volt rám, az Sally Rooney: Normális emberek című kötete volt. de Rupí Kaur prózái is ott hevernek az éjjeliszekrényemen. Szóval nem vagyok válogató, ami jó, azt elolvasom.

- Amikor a Gyóni Géza Irodalmi Kör vendége volt, úgy éreztem, nagyon megérintette Török Erika meséje. Így volt?

- Török Erikát nagyon régóta ismerem. A lányával egy színjátszókörbe jártunk, vannak közös pontok, közös emlékek... És a mese, amit elmondott, nagyon személyes, nagyon megható, nagyon

őszinte volt. Valóban lenyűgözött, jóval több volt számomra, mint egy mese, hiszen Erika immáron nagymama, ahogy az én anyukám is... És ő pont ugyanígy mesélt az én fiamnak, amikor pici volt. Ezek rendkívül fontos képek a számomra.

- Ezek szerint a mesék egész életében fontos szerepet játszottak?

- Amióta az eszemet tudom, szeretem a meséket. Igazi csodának tartom, amikor egy-egy ilyen gondolatmenet hatására emberek kapcsolódni tudnak. Egymásra hangolódnak, együtt rezegnek. Nekem is vannak ilyen „ősélményeim” a szüleimmel, és fontosnak tartottam, hogy a fiamnak is meglegyenek ezek az élmények. Remélem, hogy majd annak idején ő is továbbadja a mesék szeretetét és a mesélés tudományát az unokáimnak.

- A Gyóni Géza Irodalmi Kör megalakulása óta rendszeresen hírt ad műsoraiban a csoport tevékenységéről. Hogyan kezdődött ez a kapcsolat?

- Hermann Marikával az első mesekönyve kapcsán találkoztam. Rögtön megvolt a közös beszédtema, az a bizonyos „együttrezgés”, és talán a meséknek,

talán Marika személyiségének, de leginkább emekettő ötvözetének köszönhetően - a mai napig tart ez a kapcsolat, az együtt gondolkodás. Hálás vagyok érte, hogy megismerhettem, és rajta keresztül az Irodalmi Kör munkáját is.

- Fogjuk még látni az Irodalmi Kör összejöveteleink?

- Nagyon megható volt a találkozásom az Irodalmi Kör tagjaival. A mai napig nem találok a szavakat, pedig ez általában nem okoz gondot számomra. Köszönöm a meghívást, a meglepetést - de leginkább azt a szeretetet, amivel fogadtak... Amennyiben időm engedi, még biztosan visszatérek, mert remekül éreztem magam.

- Köszönöm szépen a beszélgetést, Brigitta! Köszönöm, hogy ránk áldozta idejét, és természetesen mindig szeretettel várjuk! És további szép sikereket kívánok a munkájához!

- Én köszönöm a lehetőséget! És minden jót kívánok az Irodalmi Kör tagjainak!

Szabó Ferenc

VELÜNK TÖRTÉNT

Szeptember 16-án, pénteken 10 órától Együtt egymásért címmel közösségépítő találkozót tartottunk a Miloszerni Vendégházban Dabas-Gyónon.

Versek, közösségi játékok, dalok, baráti beszélgetések, közös étkezés...A Dabik csapatával tartott egy gyönyörű kicsi lány, Lillácska és a játékos Kéti kutyus is.

akik jelen voltunk, időnket, figyelmünket, szeretetünket adtuk egymásnak.

Köszönet érte a résztvevőknek.

A hangulatos Miloszerni Vendégház kiváló helyszín közösségi összejövetelekre. Köszönjük a lehetőséget Pálinkásné Balázs Tünde alpolgármester asszonynak.

Október 02-án Irodalmi Körünk vendége volt a Krúdy Gyula Irodalmi Kör, Németh Nyiba Sándor elnök vezetésével. A Jávor Cukrászda friss pogácsájával, a Dabik ügyes háziasszonyainak süteményeivel, kávéval, ásványvízzel, szeretettel fogadtuk vendégeinket, majd a városnéző kisvonattal elrobogtunk a Gyóni Géza Emlékházhoz, ahol Kecskésné Harmincz Jolán kalauzolta a csapatot. Visszafelé egy mini városnéző körút után visszatértünk a Kossuth Művelődési Központba a Krúdy Kör irodalmi műsorára, melynek keretében Németh Nyiba Sándor elnökkel együtt adtuk át Pálinkásné Balázs Tünde alpolgármester asszonynak a T. Szabó Magdolna festőművész által készített Gyóni Géza- portrét. Irodalmi körünk nevében Sipos Marika Krúdy Gyulát ábrázoló festményét vehettem át az elnök úrtól. Vácsi Zoltán költő saját könyveiből ajándékozott a Dabik csapatának.

Szívből köszönjük a részvételt, az alkotásokat, a szeretetet, az élményt a Krúdy kör tagjainak és Németh Nyiba Sándor elnök úrnak.

Köszönjük a kisvonatot Dabas Város Önkormányzatának, az elismerő szavakat Pálinkásné Balázs Tünde alpolgármester asszonynak.

Köszönjük a termet a Kossuth Művelődési Központ vezetőjének és munkatársainak. Köszönjük a finom falatokat Jávorné Marikának és társainknak.

Köszönöm mindenkinek, aki velünk tartott.

Október 13-án a Gyóni Napok programsorozat keretében a Halász Móricz-kúria Irodalmi Kávéház rendezvényén bemutattuk „... a vén kastélyba...” című előadásunkat, melyet Vay Sándor verseiből állítottunk össze. Zongorán közreműködött Kobály Éva. Köszönet érte.

Hermann Marika, Batuskáné Kiss Katalin, Lengyelne Török Erika, Kobály Éva

Október 19-én Együttműködési megállapodást kötöttünk a Krúdy Gyula Irodalmi Körrel kulturális céljaink kiteljesedéséről.

Az október 30-ai találkozásonk vezérfonala az opera, a költészet, a festészet volt. Eljött hozzánk Pánti Anna Erkel-díjas operaénekesnő, az opera nagykövete, költő, festőművész, és egy tartalmas, felemelő előadás keretében énekelt, szavalt, mesélt a festményeiről, az életéről, szerepeiről, az opera műfajáról. Megcsodáltuk a játékos lepkeröptetést. Az egész műsor alatt néha könnyek szöktek a szemünkbe, olykor mosolygunk, és a természet belengte a szeretet.

Pánti Anna

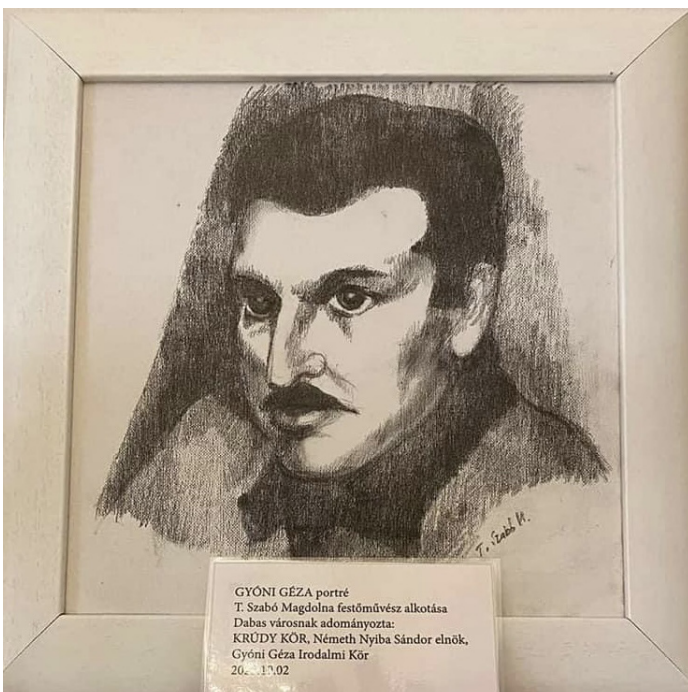
Büszkék vagyunk arra, hogy a Gyóni Géza Irodalmi Kör otthont adhatott egy olyan előadásnak, amely csodálatos színházi élmény is adott.

Szívvvel, szeretettel köszönjük meg ezt Pánti Anna művésznőnek.

Köszönjük a közönségnek az érdeklődést. Külön köszönet a kiskunhalasi vendégeinknek, akik nem kis utat tettek meg, hogy együtt élvezzük az előadást, és annak a három ifúnak, akik talán most találkoztak először az opera műfajával, de figyelmesen jelen voltak testben és lélekben egyaránt.

Ezúton is arra biztatok mindenkit, jöjjenek bátran az előadásainkra, találkozóinkra, hiszen mi egy nyitott, családi közösség vagyunk, és szeretettel fogadunk minden érdeklődőt.

Köszönjük mindazoknak, akik támogatták a Gyóni Géza Irodalmi Kört a 2023-as évben.

T. Szabó Magdolna: Gyóni Géza-portré

Kívánunk mindenkinek békét, szeretetet, áldott, szép ünnepeket!

Hermann Marika
Gyóni Géza Irodalmi Kör

Stíluskorszakok az irodalomban 1. - Ősköltészet és antikvitás

Kedves Olvasóm!

Mostani írásommal egy kultúrtörténeti sorozatot szeretnék elindítani, melynek célja a különböző, egymást követő stíluskorszakok bemutatása. Azért ez jutott eszembe, mert az Alkotó előző számában részletesen írtam a 20. század első harmadában végigsöprő művészi forradalomról, az avantgádról, ám a többi irodalmi/művészeti stílusról eddig még nem esett szó, és úgy gondolom, azokról sem illik elfelejtkezni, ezáltal teljessé téve ezt a nagyon gazdag, változatos témakört. Hogy miről szólnak majd ezek az írások? Az emberiség kultúráját döntően befolyásoló és meghatározó időszakok jelentősebb korstílusairól, amelyek időrendi sorrendben a következők: ősköltészet, az antikvitás, a középkor, majd a reneszánsz, a barokk és a rokokó. Ezt követi a klasszicizmus, a romantika és a népiesség, a modernség és a posztmodern. A felsorolás nem teljes, a részletekre majd kitérek a sorozat egyes részeiben, és természetesen – a teljesség igénye nélkül – bemutatok néhány, az adott kor stílusára jellemző irodalmi alkotást.

Azt gondolom, nem újdonság az a megállapítás, hogy a művészet, a kultúra egyidős az emberi társadalommal, hiszen a legősibb, legprimitívebb emberi közösségek életében is fontos szerepet játszott. Gondoljunk csak az ősember barlangrajzaira, zenével kísért táncaira, ritmikusan kimondott szavaira! Ezeknek minden bizonnyal varázserőt, mágikus hatalmat tulajdonított, a természet titokzatos erőit akarta velük megszelídíteni, a saját szolgálatába állítani. A különböző népek mítoszai, mondái is erről vallanak. Jusson csak eszünkbe Orpheusznak, a görög mitológia legendás dalnokának varázslatos dala, melynek hallatára a halott is feltámadt: meglágyultak az alvilág érzelmeket nem ismerő kegyetlen urai, s feleségét, Eurüdikét kiengedték a halál birodalmából. Héthúrú lantján állítólag olyan harmóniákat volt képes megszólaltatni, amelyek megindították az alvilág őreit is. Értette a természet nyelvét, tudott beszélni az állatokkal. Úgy tartják, hogy ő tanította meg az emberiséget az orvoslásra, írásra és földművelésre. Vagy gondoljunk Amphión /thébai király/ csodálatos lantjátékára, amikor lejöttek a hegyekből a kövek, s maguktól illeszkedtek össze Thébai híres hétkapujú városfalává. A fenti példák alapján joggal állíthatjuk, hogy egy adott korszak fejlettségi szintje, gazdasági, értelmi színvonalja meghatározza az egyes stíluskorszakokra jellemző megnyilatkozásokat, kifejezési formákat, és befolyásolja annak világképét, élet- és gondolkodásmódját, az életről kialakított felfogását, és a maga sajátos módján tükrözi nyelvi stílusában, témáiban, megjelenési formáiban, azoknak színeivel és dallamvilágával.

E néhány, bevezetőnek szánt gondolat után essen szó az ősköltészetről, az őskori művészetek egyik ágáról. Az írásbeliség kezdete előtti irodalom a nomád kultúrának, a honfoglaló magyarok költészetének felelt meg, jellemzője volt a szóbeliség és a folklór jelleg. Az ősi költészet még nem rögzített szövegű, hanem variálódó, szájhagyomány útján terjedő, íratlan költészetet jelentett. Művelői a pogány papok, az ún. sámánok voltak, kultikus tevékenységük során egységet alkotott a zene, a szöveg, a tánc, a mimika és a

dramatikus mozdulatok. Kőbe, fába rótt szavak, adatok, kései feljegyzések tanúskodnak a költészet legősibb típusairól. Ezek leginkább a természeti erőkkel kapcsolatot kereső rituális énekek, így például a sámánének, a siratóének, a munkadalok, valamint a ráolvasások, ezeket legtöbbször rögtönözve adták elő. A sámán énekével a segítő szellemeket hívta, hogy jöjjenek és jósolják meg a jövőt. Az éneknek varázserőt tulajdonítottak, és a rituálé addig tartott, amíg a sámán valósággal extázisba esett, és a megidézett szellem szinte beszélt belőle. Valószínűleg a sámánok hozták létre az epikus ének műfaját, erre utal a rege szavunk, a rege előadóját pedig regösnek nevezték. Mivel a 11-12. század még írástudatlan korszak volt, nekik nagyon fontos politikai-ideológiai szerep jutott, énekeikből pedig sok mindent átmentettek a későbbi latin krónikákba.

A siratóének a rituális ének egyik fajtája, sorainak szótagszáma kötetlen, hasonlóan kezdődnek a sorok, lassú dallam jellemzi, ezért versjellegűnek is lehet nevezni. Bár kevés benne a rím, vagy egyáltalán nincs. Éneklése a nők feladata volt, ma is kizárólag nők éneklék gyászszertartásokon. A munka ritmusával, a munkavégzés megkönnyítésével függ össze a munkadalok megszületése, melyeket a munka testi-lelki benyomásai váltottak ki. Itt sem volt kötött a szöveg, az alkalomnak megfelelően rögtönözték azt. A műfaj nevezetes példája a Plutarkhosz által feljegyzett, Malomdal címen ismert töredék, melyet Kr. előtt 600 táján egy leszboszi rabszolganő énekelt őrlés közben. A karácsonyi regölés eredete a szláv hagyományokra vezethető vissza, István napjától, december 26-tól újévig jártak a regösök házról házra, köszöntve a házak gazdáit, bőséget kívánva nekik. A regösök ősi varázserejű jókívánságokat mondtak a háziaknak. Eredetileg nem közönséges köszöntők voltak ők, hanem táltosok, akiknek hatalmukban állt a szavakkal kifejezett jókívánságok valósággá idézése. A ráolvasások pedig a sámánénekekből származtathatók. Ezekből maradtak meg a gyakran ismételt, varázserőt képviselő szavak, melyeket a beteg fölé hajolva mormoltak, különféle betegségek gyógyítására használták. A hit szerint éppen érthetlenségüknél fogva érik el a kívánt hatást, pl. egy 17. századi epilepszia elleni szöveg: „Elim, melim, relim”; szemölcs gyógyítására: „Sömölcs, sömölcs, múlj el!”

Az első magyar nyelvű ráolvasás-feljegyzés a 15. század végéről maradt ránk – Bagonyai ráolvasások-majd a 16. századi Peer-kódex tartalmaz több ráolvasásnak minősíthető egyházi jellegű szöveget. Az ősi verses epika /hősi ének/ istenekről vagy hősekről szólt. Kezdetben állandósult szöveg nélküli, improvizatív próza volt, később lett kötött, hagyományozható, folyton megújuló szövegű. A hősi ének – mint a közösség történetének élő emlékezete – forrásértékű alkotásait a történetírás is felhasználta; a krónikák és legendák sok hősi ének témáját és meséjét őrizték meg. A magyar ősköltészetben jelentős volt a magyar nép eredetének, a honfoglalásnak a kalandozásoknak a megörökítése. Totemállat volt a turulmadár, illetve a csodaszarvas.

Vajon hol keressük az európai kultúra gyökereit? Az ANTIKVITÁS kora Kr. e. 4–5 ezer évvel kezdődik, és az írásbeliség elterjedésétől az időszámításunk 5. századáig tartjuk számon, amikor felbomlik a Római Birodalom, és a keleti részén létrejön a keletrómai, vagyis Bizánc. Úgy tanultuk, hogy kontinensünk története a görögökkel és a rómaiakkal kezdődött. Az antik irodalmon e két ókori rabszolgatartó társadalom irodalmát értjük, amely termékenyítőleg hatott két évezreden keresztül, és művészeti alkotásainak

szépsége és tökéletessége még ma is él. Az egyetemes emberi kultúra múltként tekint vissza a görög irodalomra, színházművészetre, építészetre és szobrászatra, s az ezekből származó világ- és emberszemléletre. Világszemléletük legnagyobb újdonsága az ember felfedezése: az a felismerés, hogy az élőlények között leghatalmasabb az ember, ő lesz a dolgok mércéje, ő áll az ábrázolások középpontjában. Ebből az emberközpontúságból következik, hogy isteneiket is emberi formában ábrázolták. Nincs még egy irodalom, amely a valóságot ilyen széles területen ábrázolná, és az embernek a természettel és társadalommal való kapcsolatát ilyen sokoldalúan mutatná be. Mindmáig érvényes jellemeket, erényeket dolgoz ki, úgymint hazaszeretetet, a hazáért és az emberiségért való küzdelem, s az ember erejében való hit. Jellemzője ennek az irodalomnak az is, hogy mindig aktuális politikai tartalma van. Mind a görög, mind a római irodalom alkotásai koruk kérdéseire válaszolnak, a kort tükrözik olyan művészi formában, hogy mondanivalójuk még ma is eleven és élhető.

Az európai irodalom kezdetét két terjedelmes elbeszélő költemény jelzi: az Íliász és az Odüsszeia; keletkezésük kb. Kr. e. 8., illetve Kr. e. 6. századra datálható. Mindkét eposz története a trójai mondakörhöz kapcsolódik. Az eposzok tartalmát nem szándékozom leírni, úgy gondolom és feltételezem, hogy mindkét művet ismeri a kedves Olvasó. Mindössze rövid utalást tennék a történésekre. Inkább arra szeretnék rávilágítani, hogy milyen újdonságokkal szolgált ez a két, mesterműnek mondható alkotás. A hagyomány a két eposz költőjének Homéroszt tartotta, de az Odüsszeia költője egy emberöltővel később élt, mint az Íliászé. A trójai háború oka két isteni nászra vezethető vissza. Így szépítette meg a monda lovagias megtorlássá azt a hadjáratot, amelyet Kr. e. a 13. században vezettek a görögök Kis-Ázsiában. A történet magja, a valódi ok azonban az a hódító hadjárat, a gazdagodás vágya, amelyet a hellén városállamok indítottak Kis-Ázsia partvidékéért, és Trója /Ílion/ városának elfoglalásáért. Homérosz a trójai mondakör bonyolult eseménysorozatából csupán egyetlen történetet emel ki, felvillantja az előzményeket, és sejteti a jövőt is. A hősköltemény a trójai háború 10. évének utolsó 52 napjáról szól, Akhilleusz haragjának okáról, következményeiről és feloldódásáról.

Az Iliász embereszménye Akhilleusz, akit halálmegvető bátorsága, vitézi ereje, sorsa vállalásának tudatossága emeli minden trójai és görög hős fölé. A dicsőség emberi ideálját, a hősi halállal megszerzendő hírnevet választja a hosszú, dicstelen élet helyett. A katonai erényeket, a harci dicsőségben megjelenő emberi nagyságot testesíti meg; az eposz egyetlen fejlődő jellemű hőse, aki képes a megtisztulásra. A Homérosz-kori nemesség ideálja, az arisztokrácia természetes velejárója a vitézi büszkeség, bátorság, legyőzhetetlen vitézi erő, és ez nem más, mint Akhilleusz, aki vállalja a hősi halált, akár az élete árán is.

És vajon mi történt Odüsszeusszal? Trója eleste után a görög harcosok hazatérnek otthonukba. Odüsszeuszra azonban hiába várnak hazájában, Ithakában. Az ő viszontagságos küzdelmeiről, 10 évig tartó hányattatásáról és hazatéréséről szól az Odüsszeia. Ez az eposz később keletkezett, mint az Íliász, szerzője ugyanis jól ismerte elődje művét. A mű „jelen ideje” 40 nap, azonban az eposz világa ennél időben és térben tágasabb. Az Odüsszeiában lényegesen nagyobb szerepet kap a múlt, mint az Íliászban. Ugyanakkor az istenek csak néha avatkoznak bele az emberek életébe, hagyják, hogy saját maguk

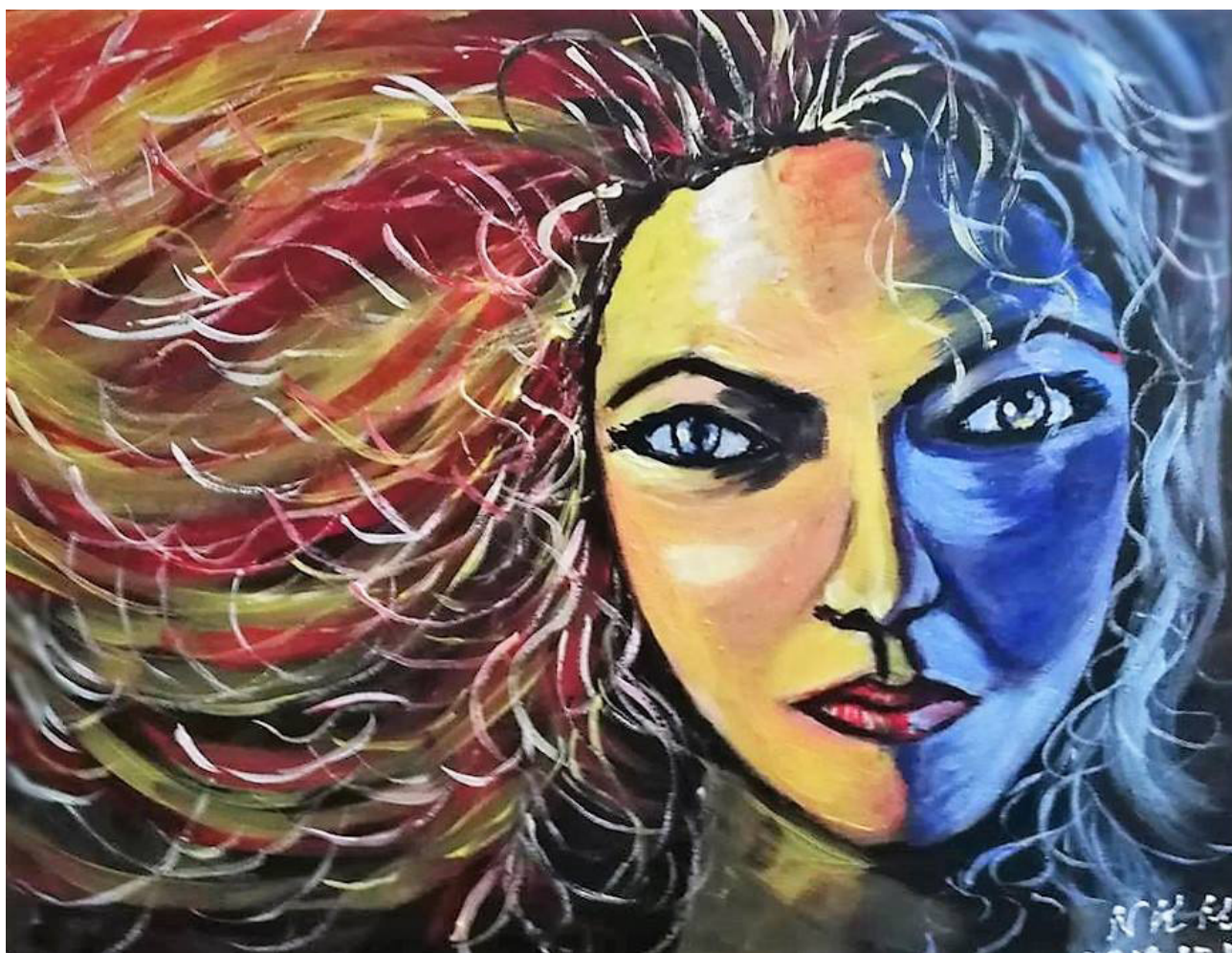
irányítsák sorsukat. Ellentétben az Íliással, ahol az ember az istenek játékszere lesz; minden történést ők mozgatnak.

Az Odüsszeia világképe és embereszménye eltér az Iliásztól: a hírnévvel szerzett dicsőség helyébe az élet lép, ez lesz a legfőbb érték. Odüsszeusz kiváló harcos, legfőbb erénye az okosság, ravaszság, igazságosság, a mindenség tudatos megismerése, az óvatosság, a kompromisszumkészség. Cselekedeteinek következményeit alaposan mérlegeli; a sokat tapasztalt, megfontolt, bölcs, leleményes embert képviseli. Katonai vitézsége mellett „civil” erényei is megmutatkoznak: király létére jól ért a hajózáshoz, kitűnő mesterember. Végtelen kíváncsisága és az ismeretlen dolgok titkainak feltárása iránti olthatatlan vágya ugyan többször is veszélybe sodorja, de meg tudja fékezni ártó szenvedélyeit, parancsolni tud akaratának.

Mindkét eposz a világirodalom kiemelkedő alkotása, megtalálhatók az eposzi kellékek: az invokáció, a témamegjelölés, az „in medias res” kezdés, a seregszemle, a csodás elemek, állandó jelzők és ismétlések, hasonlatok megkönnyítik a hexameterben írt sorok olvasását. Az Iliász világirodalmi hatása szinte fölmérhetetlen. Valamennyi európai eposznak alapmintául szolgált; témája, szöveghelyei megjelennek más alkotásban, a többi között Goethe Faustjában, Dante Isteni színjátékában és Schiller Haramiák című drámájában.

Lejegyezte: Batuskáné Kiss Katalin

Nagy-Kóré Mária: Változás

Móra Ferenc

magyar író, újságíró, muzeológus

„Hol volt, hol nem volt, volt a világon egyszer egy körtemuzsika, amelyik arról volt nevezetes, hogy csak akkor szólt, ha jó gyerek fújta.”

Móra Ferenc: Kincskereső kisködmön című regénye kezdődik így. Kötelező olvasmányként talákoztam először iskolás koromban ezekkel a sorokkal. Belém égett a hangulata, az érzések, a hangok, amelyeket „hallottam” olvasás közben.

Móra Ferenc egész élete, munkássága mély érzéseket vált ki bennünk.

1879. július 19-én született Kiskunfélegyházán. Szegény-paraszt családból származott, édesapja Móra Márton foltozó szücslegény, majd mester. Édesanyja Juhász Anna kenyérsütő asszony. A szegénység miatt Ferenc a tanulmányait nehéz körülmények között végezte. A budapesti egyetemen földrajz-természettudomány szakon szerzett tanári diplomát. Felsőfokú tanított egy évet, ezután Szegedre került. Egészen a haláláig volt munkatársa a Szegedi Naplónak, 1913-1919 között főszerkesztője is volt a lapnak.

1904-től a Somogyi Könyvtár és a Közművelődési Palota tisztviselője, könyvtárosa volt. Emellett régészetre is szakosodott, ásatásokat végzett. Komoly értékeket jelentenek főleg a Szeged körüli őskori településeken ásatásokkal feltárt anyagokról szóló beszámoló jellegű tanulmányai /A kunágotai sírok/.

1932-ben díszdoktorrá avatták. A jeles alkalomra átadta az egyetemnek az Aranykoporsó című történelmi regényének első példányát.

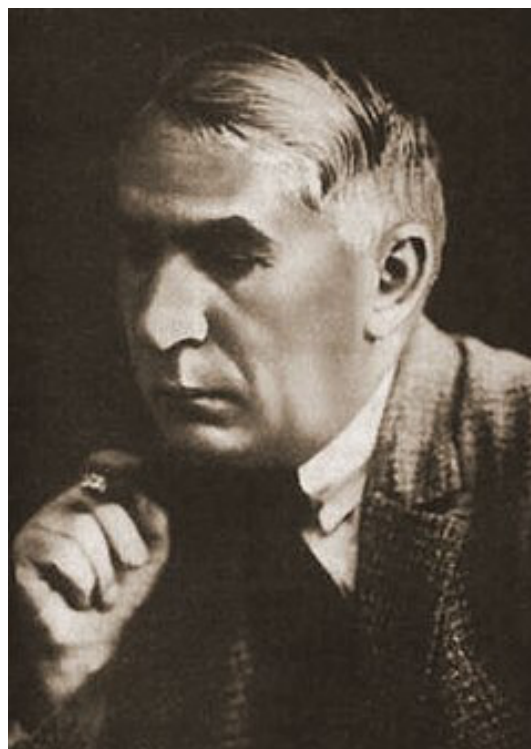
Élete szakadatlan munkával telt. Móra gyenge testalkatú, kényes gyomrú volt, lappangott benne a tüdőbaj. Egyre többször kellett gyógyhelyekre járnia, holott legszívesebben a családja körében töltötte idejét. Példás családapa és boldog nagyapa volt. Élete alkonyán még egyszer megérintette a szerelem. Az író-múzeumigazgató 1932 nyarán Balatonföldváron nyaralt. Ekkor ismerkedett meg a nála két évtizeddel fiatalabb Kalmár Ilonával, akinek emléke az Aranykoporsó című regény Titanillájaként maradt meg az irodalomtörténetben. Erre bizonyítékként szolgálnak azon levelek, melyeket Móra Ferenc írt Ilonához. A múzsa 1986-ban bekövetkezett halála után kerültek a szegedi múzeum birtokába.

Móra az írói pályáját versírással kezdte /1902. Szeged: Az aranyszőrű bárány/. Elbeszéléseiben és regényeiben a parasztság kiszolgáltatottságát ábrázolta. Szépprózáját kitűnő mesélőkészség, higgadt humor és az élőbeszédhez közelálló világos, magyaros stílus jellemzi. Publicistaként játékosan, ironikusan, bátran bírálta a társadalmi igazságtalanságot. 1905-től 1922-ig Az Én Újságom című gyereklapban több mint ezer írása jelent meg. Móra Ferenc művei a gyermekirodalom remekművei, melyek nemcsak hazánkban, hanem külföldön is ismertté tették nevét. Legismertebb, immár klasszikus gyermekregénye a Kincskereső kisködmön /1918/, tele népmesékbe illő fordulatokkal, erkölcsi példázatokkal.

Az író 1934. február 8-án Szegeden hunyt el.

Móra Ferenc több volt, mint egyike a legjobb íróknak.

Könyveit jó olvasni. Az olvasó gyönyörködik, néha együtt izgul a hősökkel, közben mosolyog, mi több, szívébe zárja az író.

(Forrás: Internet)

Hermann Marika: Mézike

(Méz mese)

Mire megjött a kikelet, Jankó királynak és feleségének megszületett a kislányuk. Csoda szép teremtés volt. A haja ragyogó és selymes, mint a méz. El is nevezték Mézike királykisasszonynak.

Mézike szépségének híre eljutott Viharózia úrnőjéhez is, aki irigy volt és hiú. A hír hallatán haragra gerjedt, és hívatta nyomban szürke fürkészeit: Menjetek, és fürkészzétek ki, mitől olyan szép Mézike királykisasszony!

A fürkész felhők szélparipára pattantak, és meg sem álltak Jankó király birodalmáig. Amikor meglátták Mézikét, hanyatt-homlok repültek vissza Viharóziába.

- Úrnőm! Mézike haja olyan selymes és ragyogó, hogy a napra lehet nézni, de rá nem.

Viharózia úrnőjének a szeme villámokat szórt. Magához hívatta Orkánfút, és ráparancsolt.

- Fújd tele bogáncssal Mézike haját, és úgy gubancold össze, hogy soha többé ne tudja kifésülni senki!

Orkánfú elvágatott a palota kertje felé, de útközben összeszedett minden bogáncsot. Amikor meglátta Mézikét, a hajába fújta azokat, és összegubancolta szépséges hajfűrtjeit. A királykisasszony sírva szaladt be az édesanyjához, aki hívatta nyomban a királyi fodrászt, de ő sem tudta kifésülni a bogáncsokat. Ekkor Jankó király kihirdette, hogy aki kifésüli a királykisasszony haját, az megkapja a fele birodalmát. Jöttek is szép számmal ifjak és vének, de senki se boldogult.

Amikor a jelentkezők elfogytak, Mézike bánatában levágta többől a haját. Felvette az egyik lovászfű elnyűtt ruháját, és kiosont a palotából. A kertben fejére tette a madárijesztő rongyos kalapját, és elindult az akácos felé. Olyan volt, mint egy szegény csavargó. Még az édesanyja se ismert volna rá.

Már az erdő túlsó szélén járt, amikor megpillantott egy kalyibát. Körötte méhkaptárok sorakoztak. Ott dolgozott egy ifjú méhész, akit méhek hada vett körül. A legény kedvesen beszélgetett hozzájuk. Mézike egy fa mögül elbűvölten figyelte.

Amikor a méhek elpihentek, a méhész elővett egy csuprot. Belemerítette a mézzel teli hordóba, nézegette, szagolgatta, ízlelgette, és elégedetten csettintett. - Ez aztán az orvosság!

Mézike felé méz illatot sodort a szél. Nagyot nyelt, mert imádta a finom mézet, meg aztán a gyomra is korgott már. Kigondolta magában, ha a legény elalszik, megdézsmálja a mézes hordót. Késő este odalopozott a hordóhoz, beledugta az ujját, ám egy ágacska megreccsent a talpa alatt. A méhész legény felébredt, nyakon csípte a méztolvajt, és meg se állt vele Jankó király palotájáig. Ott az örökre bízta, és bebocsátást kért a királyhoz.

- Felsőleges királyom! Egy mihaszna mézet akart lopni a királyi mézes hordóból.

- Tégy vele belátásod szerint Márton fiam - merthogy Méz Márton volt a méhész becsületes neve -, nekem most nagyobb a gondom. Meg kell találnom az én Mézikémet - mondta a király, és elbocsátotta a méhészt.

- Jól megdolgoztatom a haszontalant - gondolta Méz Márton, és visszavitte az álruhás Mézikét az erdőbe. Mézike mindent megcsinált, amit parancsolt neki, de nem mondott egyetlen szót sem. Hiába

kérdezgette Márton erről is, meg arról is, nem szólalt meg.

- Biztosan néma - gondolta Márton, aki már egyáltalán nem haragudott a méztolvajra. Megtetszett neki a „fiú”, akiben volt valami fenséges báj.

Mézike szorgalmasan dolgozott. Igaz, kezdetben jól megcsipkedték a méhek, de nem panaszkodott. Szép lassan megszerette a méheket, és azok is megszerették őt. Na és mi tagadás, nagyon tetszett neki Mész Márton is, aki esténként mesélt a méhecskék szorgalmáról, a méz gyógyító erejéről, és Mézike boldogan hallgatta, majd bebújt egy bokorba és elaludt.

Egyik este viharosra fordult az idő. Márton ekkor így szólt hozzá: - Te fiú, igaz, hogy lopni akartál, de már megfizetted az árát. Ne ázkolódj odakint, gyere be a kalyibába, és ha akarsz, holnap tovább állhatsz - mondta, pedig azt szerette volna, ha ez a fiú mindig mellette marad. Maga sem értette, miért.

Mézike bement a sátorba, de hiába nógatta Márton, hogy vegye le a vizes kalapját, a vizes ruháját, ő ruhástul bekuporodott az egyik sarokba, és elaludt.

Márton éjszaka arra ébredt, hogy fényárban úszik a kalyiba. Izgatottan talpra ugrott, s akkor látta, hogy a sarokban hortyogó fiú fejről leesett a kalap. Rövid, méz színű haja pedig fényesebben ragyog, mint a nap.

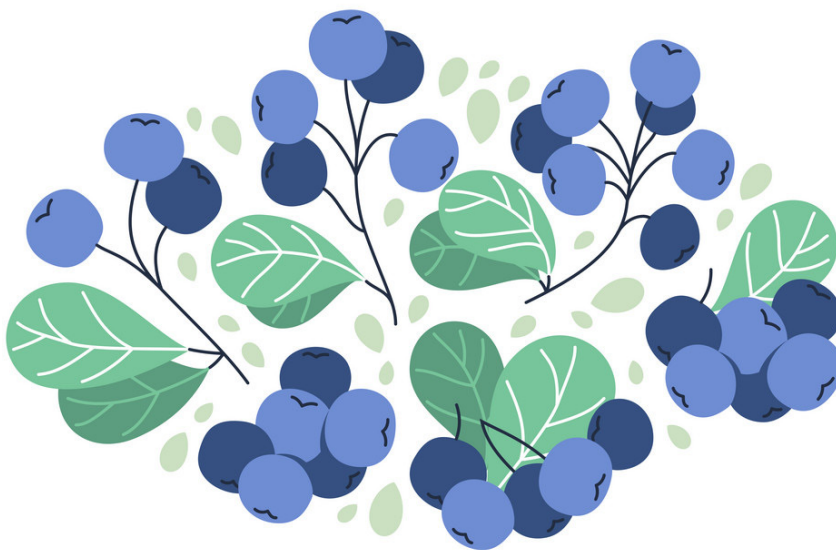
- De hiszen ez a fiú lány, mégpedig a király lánya, Mézike királykisasszony - hasított belé a felismerés. Akkor lágyan karjába vette az alvó Mézikét, és meg sem állt vele a palotáig. Ott egyenesen Jankó királyhoz kért bebocsáttatást.

- Mi az a halaszthatatlan, amiért felzavarod királyodat az éjszaka közepén? - kérdezte szigorúan Jankó király.

Mész Márton a pamlagra tette Mézikét, és levette fejről a kalapot. A terem fényárba borult.

- De hiszen ő az én egyetlen Mézikém! - kiáltotta a király, de akkor már ott volt a királyné is. Mézike is felébredt, és mind összeölelkeztek.

- Bocsássatok meg nekem - kérlelte szüleit, pedig azok dehogy is haragudtak, hiszen megkerült egyetlen leányuk. Mézikét illatos fürdőben megfürösztötték, és szebbnél szebb ruhákba öltöztették. A méhészt legény visszament a méhecskéihez, és az élet ment tovább a maga medrében. A királykisasszony haja is megnőtt, és szebben ragyogott, mint azelőtt. Még a vihar is elkerülte őket, mert Viharózia úrnője messze elbujdokolt. Hiába, nem bírta elviselni, hogy Mézike sokkalta szebb, mint ő. A királykisasszony mégis bánatos volt.

- Mi bánt, édes Mézikém? - kérdezte tőle királyi édesapja

- Apám, kérlek engedd meg, hogy visszamenjek Mártonhoz, és ott éljek vele az erdőben.

- Azt nem tehetem, bár tudom, ő is nagyon szeret téged - mondta a király. De azon nyomban küldetett a méhészt legényért. Jött is az ifjú, hogyne jött volna, hiszen másra se tudott gondolni, csak Mézikére.

A két fiatal boldogan összeölelkezett. Meg is tartották a lakodalmat. Volt ott eszem-iszom, dínom-dánom. Még a méhecskék is táncolva gyűjtögették a virágport.

Csordult az illatos méz a mézes csuporba.

A lakodalom után Jankó király és a királyné elköltöztek a hegyek közé, egy takaros házikóba, melyet áfonyabokrok vettek körül. A dús, zöld legelőn pedig kecskék legelésztek.

Mész Márton az ifjú király és Mézike királynő gyakran meglátogatták őket, és mindig vittek nekik egy csupor illatos mézet. Cserébe Jankó király egy köcsög áfonyalekvárral ajándékozta meg őket.

**Figula Csaba:
Érdemes volt jónak lenni!**

Kis csizma és sportcipő,
Mind arra vár, jöjjön Ő!
A jóságos mikulás,
Csilingelő szánkóján.

Melegszik a kakaó,
Zord időben igen jó.
Felmelegít testet, lelket,
A télapó örül ennek!

De legjobban attól vidám,
Ha jó gyerek voltál, biz' ám!
Szófogadó, figyelmes,
Segítőkész, türelmes.

Előkerül sok ajándék,
Csokoládé, no meg játék.
Kis csizmádat tele tömi,
Érdemes volt jónak lenni!

**Erdős Sándor:
Szilveszter, a hóember**

Élt egyszer egy kis hóember,
neve annyi csak, Szilveszter.
Hóemberünk sosem fázik,
nyáron északon tanyázik.

Tudja azt, hogy eljön a tél,
ha a fákról lehull levél,
költözik ő akkor gyorsan,
az udvaron látod, ott van.

Mikor eljön neve napja,
jó csámpásan áll a kalapja.
Nemcsak neki, mindenkinek,
senki sem iszik most vizet.

Ünnepelünk új esztendőt,
jósolunk más, szebb jövődőt.
Ha eltűnik a hótenger,
északra megy a hóember.

**Hermann Marika:
Kérdéseső...**

Mondd meg kedves Nagyapó,
Télen miért nincsen hó?
Hol terem a jégvirág?
Mért melegszik a világ?

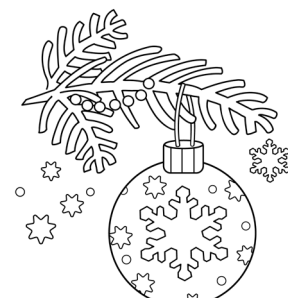
Itt marad majd a gólya,
Ha nem fázik a tolla?
Hol lakik a hóember?
Eljönni miért nem mer?

Kövön siklik a szánkó?
Ideér a Télapó?
Nem fut el a Karácsony,
Ha rügyet lát az ágon?

A hóvirág sose fél?
Hó nélkül is tél a tél?
Kérdéseső hull csak hull,
Nagyapó ámul-bámul :)

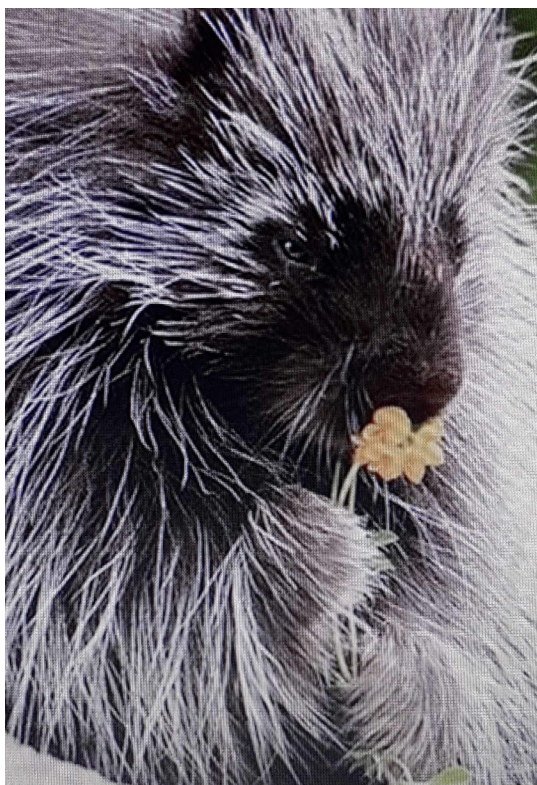
Illusztráció: Orosz Zoltáné rajzai

				◆	HÁTVÉD (FOCIBAN)	CSONT, LATINUL	ROMÁN PÉNZ	KÖR ÁTMÉRŐJE	BABA MONDJA!	◆
				1						G
				EGRI SPORTEGYLET				TALMI		
				KILO- KÖZÉPEN HŰSÖLŐ!		RÉSZBEN KIÜT!				ÉSZAK
						MOTOR OLAJ			ZENEI HANG	
◆	2	VADÁSZ REJTEKE	ZENEI STÍLUS				KLUB EGYEDE			
							CSODÁLKOZÓ HANG			
ARANYÉRMES						-...,-RÓL			ITTRIUM VEGYJELE	
						MAGATOK			OXIGÉN VEGYJELE	
ELŐTAG: FÖLD				ATOMMAG!			AZ EBRO PARTJAI!			◆
					RÓMÁBAN ÖT		ÁBÉCÉ 2. BETŰJE			
◆	LÉ								◆	◆

Copyright © 2010-2022, www.skandomata.hu (CsAB). Minden jog fenntartva. Forrás: <https://nejuhu.suukTV>

Küldd be a keresztrejtvény megfejtését az info@dabik.hu email címre!
 A beküldők között A Gyóni Géza Irodalmi Kör ajándécsomagját sorsoljuk ki.
 Beküldési határidő: 2024. február 28.

Pánti Anna : Szerelmes sül

(Ez a vers nem sületlen, hisz van benne bőven sül, remélem érvényesül!)

Vajon kisül ...kibe szerelmes a sül ???
 Verset is tud ...de belesül
 ha szerelmével szembesül.
 Napozna... de fél, hogy lesül,
 inkább elméje „fényesül”
 Szerelme erről értesül,
 Talán álma beteljesül!?
 S boldog lesz, ha majd megnősül...
 Majd kisül!

Mákos nudli

Krumplit teszünk vízbe főni,
Utána jól összetörni.
Gyere ide fiam Béni,
Tedd ki gyorsan, hagyd kihűlni.

Hogy ha kihűlt, ráborítjuk,
Nyújtó táblán összegyúrjuk.
Kell hozzá liszt és két tojás,
Só, és talán már semmi más.

Tojást, sót, krumplira tesszük,
A munkának neki kezdünk.
Lisztet, annyit, mennyit felvesz,
Gyúrjuk, amíg tészta nem lesz.

Nyújtjuk, vágjuk, és formázzuk,
(Angyal bögyölőt csinálunk!)
Aztán be, a forró vízbe,
Kész, ha feljött a felszínre.

Lecsorgatjuk, kész a núdli,
Mákban kell csak megforgatni.
Porcukrot szórhatunk rája,
És, ... jó étvágyat hozzája.

Cserna Ferenc

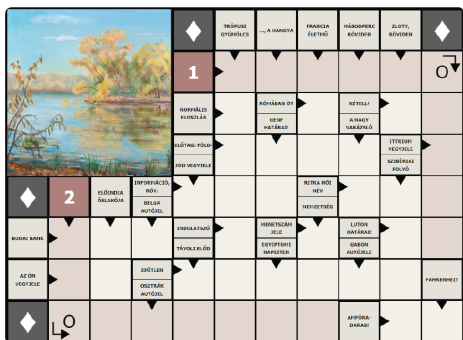

Kedves Alkotótársak!

Köszönjük a felajánlásokat, melyeket küldtetek a Poénkodjunk rovat keresztrejtvény nyerteseinek!
A jövőben is köszönettel fogadjuk.

Felajánlások, amiket szívesen fogadunk:

- Saját kézműves alkotások,
- Saját könyvek,
- Saját verses kötetek, antológiák.

Az őszi számunkban megjelent keresztrejtvény megfejtése:
Az őszt olyan csodaszép
A szerencsés nyertes: Mrázné Varga Julianna (Pécs)
Gratulálunk a nyertesnek!
A nyereségét postán juttatjuk el!

Még több verset, novellát találsz honlapunkon: www.dabik.hu

Kövess minket a Facebookon is: www.facebook.hu/irodalmikordabas

Anyagot gyűjtünk a Tavaszi Alkotóba

Beküldhető alkotónként három saját alkotás, melyek között a szerkesztők döntenek.
Téma: Emberek álma, Március idusa, Húsvét üzenete, Május varázsa, Természet ébredése.

Beküldési határidő: 2024. február 20.

Beküldendő emailben az info@dabik.hu email címre. Köszönjük! :)

Egyszeri online nyilatkozat elküldése: www.dabik.hu/nyilatkozat

Az Alkotót itt tudod megrendelni: www.dabik.hu/webshop

Találkozók helyszíne:

Kossuth Művelődési Központ
2370 Dabas, Szent István út 58.

Találkozók időpontja:

Oldalunkon érdeklődj!

A Facebook oldalunkon és a honlapunkon is találkozhattok velünk! :)

Bővebb információ:

www.dabik.hu
e-mail: info@dabik.hu
Telefon: 06/30 852-2770

IMPRESSZUM

Alkotó - Irodalmi-Kulturális folyóirat
Megjelenik negyedévente az Angry Cat Kft. támogatásával.
Felelős szerkesztő: Hermann Mária
Tördelőszerkesztő: Szűcs Szilvia
A szerkesztőség levélcíme:
Angry Cat Kft., 2370. Dabas, Szintes u. 2/D 2/8.
e-mail: info@dabik.hu
Nyomdai munkák: Angry Cat Kft.
Kiadja: Angry Cat Kft.
Gyöni Géza Irodalmi Kör, Dabas.
Rejtvény forrása: www.skandomata.hu
Képek forrása: www.depositphotos.com, www.vectorstock.com
www.wikipedia.org.

ISSN 2677-1802 (Nyomtatott)

ISSN 2786-2690 (Online)

ALKOTÓSAROK

Pánti Anna: Jégorgona	
Balázs Erzsébet: A tél lehelete	
Lénárd Ágnes: Mit szeretnél karácsonyra?	
Szabó Ferenc Virágok a hóban	
Csipkerózsa: Decemberi rege	
Szedő Tibor: Telet könnyez a táj	
Czibere Anita: Adventi Haiku csokor	
Váradi Klára: Ködös eső	
Horváth Edit: Fényességbe jutni	
Fekete Edit: Körforgás	
Nagy-Kóré Mária: Az emlékezés virágai	
Turányi Terézia: Téli éj	
Tilingerné Gerlei Ilona: Az éj leple alatt	
Turányi Terézia: Angyalom éneke	
Takács László: A teremts csodája	
Glasz Mária: Karácsonyi köszöntő	
Orosz Margit: Advent idején	
Iochom Zsolt: Jézuska mosolya	
Kanizsa József: Karácsonyfa gyertyalángja	
Balogh Zsuzsa: Karácsony 2022.	
Csipkerózsa: Karácsony, otthon	
Lénárd Ágnes: Karácsonyi mézeskalácsok	
Orosz Margit: Karácsonyi emlék	
Kanizsa József: Jézust dicsőítik	
Bardocz Imelda: Vigyázlak	
Orosz Zoltánné: Árvák csillaga	
Kulcsár István festőművész alkotása	
Stefanic Alexander: Fohász	
Váradi Klára: Téli táj szépsége	
Lengyelne Török Erika: Talán ha jó a tél	
Bardocz Imelda: Vezetlek titeket	
Lénárd Ágnes: Tél	
Cserna Ferenc: Téli Álmok	
Turányi Terézia: Hőemberek	
Figula Csaba: Varjú károg	
Szedő Tibor: Tél kopogtat	
+ Dr. Török György: Egykoron...	
+ Dr. Török György fotója	
Szabó Márta: Egy perc erejéig	
Cserna Ferenc: Szívem dobban	
Fu-Jen-Li: Tegnap	
Váradi Klára: Téli randi	
Turányi Terézia: Jégszív	
Ambrus József: legszebb napom	
Nagy-Kóré Mária: Lilában	
Németh Nyiba Sándor: Tűzbe égett betűk dicsősége	
Gál Mihály: Ha véget ér	
Ambrus József: büntudat nélkül	
Turányi Terézia: Befagyott vizeses holdfényben	
Kosztolányi Ágnes alkotása	
Szabó Márta: Vasbilincs	
Lovag Váczai Zoltán: Kihűlt szobámban	
Gál Mihály: Tűzre vetett	
Erdős Sándor: Ködbe veszett fények	
Martinovics Edit festőművész alkotása	
Stefanic Alexander: Éjjel az ég alatt	
Szabó Márta: Hullámhajó	
Schafner Ágnes: Két kosztüm	
Bardocz Imelda: Ajándék	
Pósa Anikó alkotása	
Németh Nyiba Sándor: Tüzet rakott évek	
Gyóni Géza karácsonyi üzenetei a hadifogságból	
Csipkerózsa: Decemberi Történet	
Kulcsár István festőművész alkotása	
Bene Edit: Aprópénz	
Kovácsné Rigó Márta kézműves asztalidész alkotása	
Sári Kati: Hála	
Bene Edit fotói	
Batuskáné Kiss Katalin: Mami és Bözsi	
Kulcsár István festőművész alkotása	
Kulcsár István festőművész alkotása	
Szabó Ferenc: Az akarat diadala	
Gál Mihály festőművész alkotása	
Erdős Sándor: Dimenziókapu	
Váradi Klára: Téli táj	
Részlet Kiss Ferencné Elő Marika életéből, lejegyezte Sári Kati	
Rozványi Dávid: A bocskoros testvér és a robotfeleség	
Dr. Misz Írisz fotója	
Rozványi Dávid: A nyár és az ősz...	

Török Tünde és Rozványi Dávid erdélyi körutunk	
Meditfestmények	34.
+ Dr. Török György: Tanévkezdésre	
Mártonné Teréz: Nótakörnek	
Pánti Anna festményei	35.
Mitták Ferenc: Aldott, szent szülőhelyem Dabas-Gyón	
Glasz Mária: Óév búcsúztató	
Iochom Zsolt: (Bal)szerencse	
Kovácsné Rigó Márta alkotása	36.
Czibere Anita: Újévi Köszöntő	
Balázs Erzsébet: Új év hajnalán	
Horváth Edit: Újév küszöbén	
Turányi Terézia fotója	37.
Soós-Györffy Katalin ajándéka: Dabik-papírszobor	
Váradi Klára: Tél szépsége	38.
IFJÚSÁGI-CSALÁDI OLDAL	
Hermann Marika: Ecset, festék, rajzfűzet	
Hermann Marika: Írj...	39.
Tóth Benjámin alkotása	
Tóth Eleonóra alkotása	40.
Tóth Nimród alkotása	
Tóth Benjámin alkotásai	41.
Tóth Nimród alkotása	
Tóth Eleonóra alkotása	42.
VENDÉGSAROK	
Dr. Misz Írisz	43.
TÁRSALGÓ	
Beszélgetés Ordasi Brigittával	45.
Imre Anna: A párta	47.
DABIK HÍREK	
Velünk történt	48.
TUDÁSTÁR	
Batuskáné Kiss Katalin: Stíluskorszakok az irodalomban 1.	51.
Nagy-Kóré Mária: Változás	54.
CSILLAGOK NYOMÁBAN	
Lengyelne Török Erika: Móra Ferenc	55.
MANSZÁJ GYEREKEKNEK	
Hermann Marika: Mézike (Méz mese)	56.
Figula Csaba: Érdemes volt jónak lenni	
Hermann Marika: Kérdéseső...	
Erdős Sándor: Szilveszter, a hóember	
Orosz Zoltánné rajzai	58.
POÉNKODJUNK	
Rejtvény felnőtteknek	
Pánti Anna: A szerelmes süli	59.
KEVEREM-KAVAROM	
Cserna Ferenc: Mákos nudli	60.
KÖZÉRDEKŰ	
Anyagot gyűjtünk a tavaszi Alkotóba	61.
16.	
17.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	
26.	
27.	
28.	
29.	
32.	
33.	